

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
PLOIEȘTI

CONSILIUL LOCAL PLOIEȘTI

CASA DE CULTURĂ
"ION LUCA CARAGIALE"
A MUNICIPIULUI PLOIEȘTI

Atitudini

Douăzeci douăzeci cu „Atitudini” majore

de Gelu Nicolae Ionescu

„Atitudinile” noastre au fost mereu majore – nu doar de anul acesta, când împlinesc, iată, optsprezece ani! – pentru că ceea ce m-a „mănat în luptă” de la început a fost dorința de a sprijini cultura scrisă, a fost dragostea de oameni, de acel „neprețuit” din sufletul fiecăruia.

Într-un început de mileniu în care, pe plaiurile mioritice, unii își pierdeau vocea răcnind dispariția culturii scrise, înlocuirea ei cu digitalul, eu am pariat pe o revistă clasică, pe hârtie, pe crearea unui cerc (mai târziu numărul cercurilor a crescut) de artiști, de literați, de oameni de cultură, de pasionați de artă de toate vârstele și rangurile.

Nu este o laudă mai mult decât este un adevăr: pariul a fost câștigat. Însă, nu eu am câștigat, ci oamenii care au demonstrat că nu au încetat, în ciuda violentelor valuri ale tranziției, să își conștientizeze esența, să și-o iubească.

Nu vă voi spune eu acum că omul e creat să creeze la rândul lui, că fără artă, fără cultură nu există viață în adevăratul sens al cuvântului, că un oraș care nu are cercuri artistice, formații, reviste culturale, festivaluri e imposibil de închipuit în acest mileniu...

Am înlânzit, alături de oamenii de valoare care mi s-au alăturat, istoria, învolburarea ei, și am creat o barieră de protecție a spațiului etern: spiritul.

„Atitudini” sunt, iată, și anul acesta, gardianul celor care vor să citească, să scrie, să dezbată.

„Atitudinile” au fost și sunt un spațiu absolut liber și democratic, în care legea este aceea a valorii, a respectului, a bunelor intenții.

Celor care ne-au atacat vreau să le mulțumesc! Ne-au ajutat să fim mai buni! Celor care ne vor ataca le mulțumesc de pe acum, pentru că ne vor ajuta să fim și mai buni!

Povestea acestei reviste este dovada că orașul nostru a intrat în mileniul trei cu aceeași pasiune pentru valoare, pentru artă, pentru performanță, pentru cultură. Să nu vă mire dacă, în viitor, debutanții sau consacrații din paginile revistei noastre și a voastre vor continua să primească recunoașteri naționale și internaționale!

„Atitudinile” sunt victoria binelui, frumosului, artei, culturii, valorii, performanței, dorinței de mai bine!

Vă mulțumesc din suflet că, de optsprezece ani, ne citiți și... mergem cu viteză maximă înainte!

„Atitudinilor” mele dragi le doresc La muuuuulțiiiiii aniiii!

Asemenea și vouă, tuturor!

DESPRE NOI:

Publicație editată de: Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

Fondator principal și redactor coordonator: Gelu Nicolae Ionescu

Cofondator: Ion Stratan

Redacția: Constantin Dobrescu, Traian D. Lazăr, Ion Bălu, Gabriela Teodorescu, Mădălina Paula Ștefan, Iulia Dragomir, Ion Șt. Baicu, Elena Trifan, Constantin Marin

Adresa: Piața Eroilor nr. 1A, Ploiești
e-mail: gelunionescu@yahoo.com
 revistaculturala@casadecultura.ro
tel./fax: 0244/578 148
 0725 893 134

ISSN: 1584 - 0832

Coperta 1: Jan Toams – Mihai Eminescu în 1869, la Praga (<https://ro.wikipedia.org>)

Layout & DTP: Mariana Dăscălache

Responsabilitatea morală și juridică asupra afirmațiilor făcute revine autorilor.

Tipărire: S.C. Seladocom S.R.L., Brăila

Eminescu 170 (I)

de Eugen Simion

Pentru că la 15 ianuarie este ziua culturii și tot acum românii sărbătoresc 170 de ani de la nașterea lui Eminescu, m-am gândit că n-ar fi rău să scriu ceva despre aceste două evenimente ce coincid în chip fericit. Ce-aș mai putea spune, mă întreb, despre Eminescu, despre care am scris, începând cu 1964 (când am debutat în critica literară cu volumul *Proza lui Eminescu*) și am revenit, de atunci, de atâtea ori (nici eu nu mai știu de câte ori!) ce-aș avea de spus ceva inedit despre acest subiect pe care, de ești critic literar și profesor de literatură, nu-l poți ocoli?

Mă folosesc de întrebările pe care mi le-a adresat zilele trecute o tânără jurnalistă pentru a încerca să răspund la unele chestiuni ce, pot interesa, azi, publicul românesc. Mă refer, bineînțeles, la publicul care citește încă poezie. Și mai ales, la cei care, privind în fiecare seară la T.V., își găsesc timp să citească din când în când și poeziile lui Eminescu.

Am fost întrebat, de exemplu, dacă mai este ceva de studiat din opera lui Eminescu, după ce din 1889 – când a murit și, mai ales, după ce Maiorescu a dăruit la începutul secolului al XX, manuscrisele poetului, criticii și istoricii literari români i-au cercetat cu asiduitate scrierile și le-au editat?! Aș fi înclinat să răspund prompt: *totul*. Este încă *totul* de făcut. Nu mă refer la biografia poetului, nici la descrierea operei sale, nici la faptul că unele interpretări critice s-au învechit și că altele sunt scrise fie de zelatorii, fie (mai ales după 1990) de delatorii lui Eminescu. Ce s-a făcut până acum – la etajul superior al problemei – s-a făcut, în esență, bine. G. Călinescu a scris după cum se știe, câteva cărți fundamentale despre *viața și opera* lui Eminescu (ediția a II-a din *Opera lui Eminescu* este o capodoperă a criticii literare românești), Perpessicius a pregătit din 1933 până la moartea lui (1971) ediția poeziilor și prozei sale. Au venit, apoi, alți istorici literari și au continuat munca lui benedictă. Știu ce spun pentru că am lucrat cu el câțiva ani, în „Colectivul Eminescu” al Academiei Române. Vremuri minunate, de neuitat pentru mine. Eram în acel timp un tânăr șomer, convins că trebuie să fac critică și istorie literară – orice ar fi. Și, trebuie să spun, că mi s-a împlinit dorința, deși profesorul meu, Tudor Vianu, mă avertizase, în 1957, că disciplina criticii literare este posibilă doar în epoca *literalismului burghez*. În 1957 nici vorbă, nici de burghezie, nici de liberalism.

Așadar: mai este ceva de făcut, pentru Eminescu? Bineînțeles că mai este ceva de făcut, ceva esențial, și anume *reinterpretarea* poeziei sale. După Maiorescu, Ibrăileanu, G. Călinescu, Perpessicius,

Tudor Vianu... și atâția alți critici eminenti – poezia lui Eminescu nu și-a epuizat sensurile, semnificațiile, simbolurile de profunzime. Și este normal să fie așa. Marea poezie rămâne, după o vorbă cunoscută *o operă deschisă, ineputabilă, gata să primească noile sensibilități estetice ale timpului și noile metode*. Nicio judecată estetică despre literatură, în genere, nu este definitivă. Nicio interpretare critică – oricât de strălucită ar fi – nu spune totul despre profunzimile unei mari poezii. De ar fi altfel, poezia ar seca, iar critica literară, pur și simplu, ar fi condamnată să dispară. Ar deveni, cu totul inutilă, căci; de ce ar mai fi nevoie să cauți ceva în poeme dacă s-a spus totul și definitiv despre ele? Din fericire – pentru poeme și pentru interpreții lui Eminescu – nu se întâmplă acest fapt. Poezia păstrează, în miracolul ei, totdeauna o parte de mister, ce așteaptă să fie descifrat. Această *așteptare* prelungește viața poeziei și a criticii literare.

Se discută, apoi, mult despre *mitul Eminescu* și despre verosimilitatea și durabilitatea lui în epoca noastră (epoca postmodernă care, în fapt, a devenit deja post-postmodernă). Unii comentatori spun că mitul în care au crezut Maiorescu, Ibrăileanu, Iorga, G. Călinescu, Vianu, Perpessicius – și mai cred și azi câțiva dintre noi – unii publiciști români, zic, deciși să pună ordine în literatură, spun că mitul Eminescu nu are niciun temei. Cine a decis că Eminescu este poetul nostru național? A fost un referendum în acest scop? – întrebă ei retoric și malițios?! Eminescu trebuie, în consecință, *demitizat*. Și, în ultimele decenii, aproape numai asta s-a făcut.

Ce putem să spunem despre acest fapt? Să spunem că acei ce cred în acest chip nu gândesc bine. Și nu fac bine ceea ce fac. Asta ca să fim, politicoși într-o zi de sărbătoare, ca cea de azi. Ei gândesc rău pentru că o mare poezie crează totdeauna un mit în jurul ei, și după dispariția fizică a autorului, opera lui continuă să placă și să comunice ceva lectorului cu o sensibilitate nouă. Este, neîndoios, cazul lui Eminescu. Viața și poezia sa au intrat, fuzionând și completându-se reciproc, într-un mit. *Mitul creatorului național*, repet. *Ne regăsim în el cu ceea ce avem, probabil, mai bun în noi* (iată o propoziție inspirată a lui Noica). Ne regăsim cu valorile istoriei și ale spiritualității noastre, au melancoliile spiritului nostru, ne regăsim cu *jalea* și cu *răbdarea* noastră istorică și morală, cu exploziile noastre de revoltă și cu firea (*hirea*, cum spuneau cei vechi) care ne-au ținut și ne-au salvat într-o istorie plină de brutalități teribile.

Viața dată la maximum

de Alex Ștefănescu

N-am înțeles-o niciodată pe Gabriela Negreanu, ca om. Deși am fost colegi de facultate (1965-1970) și prieteni, deși am lucrat ani la rând în aceeași clădire sumbră, Casa Scânteii, deși am ajuns să polemizăm, adică să ducem sinceritatea până la paroxism, n-am comunicat niciodată cu adevărat cu ea. Avea exigențe pe care nu le puteam îndeplini nimeni și care mă intimidau. Iar dacă totuși încercam să mă ridic la înălțimea aspirațiilor ei morale sau literare, declara brusc că vrea de la oameni cu totul altceva, de exemplu să zboare sau să călătorească în alte epoci.

Gabrielei îi plăceau alcoolurile lirice tari, voia mereu de la cuvinte ceva nemaivăzut și nemaiauzit. În prezența ei mă simțeam iremediabil un Sancho Panza, în timp ce pe ea o vedeam ca pe un don Quijote feminin pierzându-se undeva în zări călare pe un cal de hârtie.

Era și multă poză în atitudinea ei. Avea o înclinație spre bravadă. Dar gesturile teatrale nu erau doar teatrale: exprimau strident dorința nerealizabilă de altceva, disperarea, disprețul față de somnolența semenilor.

Era din Călărași și îmi povestea că trecea Dunărea înot, prin locuri periculoase, pe unde nici bărbații cei mai curajoși nu se încumetau să treacă. N-am crezut-o. Și ca să mă convingă, numai ca să mă convingă, a spart cu pumnul (ne aflam pe stradă) vitrina imensă a unei farmacii. Cioburile s-au revărsat pe trotuar cu un huruit asurzitor, s-a adunat lume, farmaciștii au luat-o ostatică pe Gabriela, iar ea, cu mâna șiroid de sânge, mă întreba obsesiv dacă în sfârșit o cred.

Asemenea gesturi mă speriau, nu le priveam cu superioritatea stupidă a unui om „echilibrat” și nici acum nu le privesc așa, dar pur și simplu mă simțeam depășit de situație.

După terminarea facultății, Gabriela a lucrat mulți ani la Editura Albatros. Se știe că a făcut lucruri bune acolo, că a susținut o literatură inteligentă și nonconformistă, că a devenit treptat unul dintre cei mai stimați editori ai țării. Pe vremea aceea, însă, eu mă gândeam la ea nu numai cu admirație, ci și cu compătimire. Arăta ca o ființă captivă. Era palidă și nervoasă, se înrăia din cauza presiunilor cărora încerca să le reziste. Lung și chinuitor a fost dresajul Gabrielei nu numai pentru Gabriela, ci și pentru dresorii de la Consiliul Culturii și de la „partid” și nici nu s-a încheiat cu rezultatele scontate.

Gabriela era sfâșiată între simțul datoriei – voia să fie o soție desăvârșită, o mamă desăvârșită, o salariată desăvârșită – și dorința ei înnăscută de libertate și aventură. Năzuia în continuare să ajungă la mari înălțimi, acolo unde încă n-a ajuns nimeni, chiar și când brațele îi erau trase în jos de sacoșe cu alimente obținute cu greu. Ținea să-și păstreze locul în editură (pe care, de altfel, până la urmă l-a pierdut), să rămână o persoană respectabilă în sensul convențional al cuvântului, dar ținea în același timp să fie ea însăși, să nu se supună unor reguli care deveneau de la o zi la alta mai prostești și mai grețose.

Cred că atunci s-a rupt ceva în sufletul ei.

Gabriela Negreanu a fost interesată încă din facultate

de Paul Valéry din care și-a făcut până la urmă un model. O fascina gradul înalt de intelectualizare al textelor lui (cel puțin așa declara), dar și mai mult conta pentru ea – cred – seninătatea acelor texte, care îi provoca o sfâșietoare nostalgie. A publicat destul de frecvent poezii și eseuri. Poeziile ei nu m-au cucerit niciodată, mi se părea că poeta este prea voluntară în raport cu cititorul, că îl biciuiește cu neologisme reproșându-i implicit o presupusă lenie a gândirii. Dar nu puteam să nu observ că tot ceea ce scria Gabriela, și poezii, și eseuri, se remarcă printr-o inteligență violentă, prin generarea unui fel de electricitate lingvistică, printr-un elitism declarat și sfidător, cu efect tonic pentru cititorul masochist.

Treptat, Gabriela a devenit ciudată. Când mă întâlneam cu ea îmi vorbea de o organizație secretă care îi furase textele și i le valorifica în țări îndepărtate sau despre existențele ei anterioare, pe care pretindea că și le amintește. În momente cu totul nepotrivite (de exemplu la o aniversare a absolvirii facultății, în prezența mai multora dintre foștii noștri colegi) acuza asistența că trăiește mediocru și că ar fi mai bine să-și pună capăt zilelor decât să se scufunde în continuare în proza vieții.

Nu știi ce-a făcut Gabriela după Revoluție. M-am înstrăinat de ea (deși o consideram și o consider în continuare un fel de rudă de sânge). Auzeam din când în când zgomotul de explozie al câte unui articol publicat de ea (de pildă articolul în care condamna la scenă deschisă, în termeni energici, cu o mobilizare intelectuală demnă de o cauză mai bună, un pretins imperialism al francofoniei) și simțeam o strângere de inimă. Îi vedeam, în imaginație, sângerând pumnul cu care spărgea vitrine de data aceasta abstracte. O și întâlneam uneori, cu totul întâmplător și fugitiv. Ne străduiam amândoi, silnic, să simulăm comunicarea, ca să evităm o ceartă interminabilă și istovitoare. În ultima vreme se îngrășase și mi-era îngrozitor de milă de ea, mai milă decât de mine, care știu ce înseamnă să fii gras. Gabriela cea de altădată era parcă întemnițată într-o Gabrielă mare și greoaie. Îi mai recunoșteam numai privirea.

Pentru ca în cele din urmă Gabriela să se sinucidă, aruncându-se de la etajul nouă al blocului în care locuia... Ar fi fals, ar fi exact în stilul repudiat de Gabriela, să susțin acum că ea a lăsat în urmă o operă, că autoarea a dispărut, dar ne-au rămas cărțile ei etc. etc. Tragedia constă tocmai în faptul că Gabriela nu a reușit să-și construiască un monument mai rezistent decât bronzul. Ea este unul dintre martirii ideii de creație. S-a sacrificat fără să obțină nimic în schimb. Ne-a fost extraordinar de folositoare, tuturor, și tot noi o vom uita, nerecunoscători. A întreținut, cu o intensitate dusă până la paroxism, până aproape de nebunie, dorința de a atinge absolutul și ar fi meritat poate mai mult ca oricine să-l atingă. Când mă gândesc la Gabriela încep să-i urăsc pe autorii talentați, doar talentați, care produc capodopere fără să aspire dramatic la așa ceva. Gabriela a trăit viața unui mare scriitor și nu va avea postumitatea unui mare scriitor.

Și nici măcar nu poate, acum, să mă contrazică! Ce n-aș da să mă mai poată contrazice! Ce fericit aș fi să-i mai aud replicile, oricât de tăioase, și să mă recunosc învins!

MIHAI EMINESCU, TITU MAIORESCU, ION MINCU (Contemporanitate, 1851-1889)

de Constantin Ilie

După tipărirea în Editura Academiei Române, a lucrării „ION MINCU, arhitect 1851-1912”, scrisă de Toma T. Socolescu, timpul a curs în clepsidră cu alte fapte derulate în cascadă.

Frumosul volum a fost lansat, așa cum era firesc, la Biblioteca „Nicolae Iorga” din Ploiești, în 18 iulie 2019, fiind recenzată în revista ploieșteană „Atitudini”, în august 2019.

Au urmat lansările din 8 și 16 octombrie la Uniunea Arhitecților din România, în București și la Școala Gimnazială „Toma T. Socolescu” din Păulești-Prahova.

În paralel cu lansările, lucrarea tipărită a fost dăruită mai multor biblioteci, instituțiilor, societăților culturale și persoanelor care, în perioada 2009-2019, au contribuit la acțiunea de scoatere din uitarea nedreaptă a profesorului-arhitect Toma T. Socolescu.

A sosit timpul ca ceea ce nu s-a publicat din varianta depusă la Institutul „Ion Mincu”, să vadă lumina tiparului în condițiile din scrierea olografă a autorului:

În acest text dezvoltat se găsesc anexe

CONVORBIRI LITERARE anul X – 1875-76 pag. 407-408

Poezii de I. Mincu

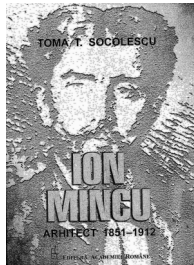
La.....

Cu urme de flăcări o stea se coboară
Din câmpul ceresc,
Și poartă cu dînsa un suflet ce sboară
Din piept omenesc;
Cu ea, o blînd înger! plecași în tăcere
Cu-n zîmbet nespus;
Lăsînd în ochi lacrimi și-n pieptu-mi durere;
Departa te-ai dus.
Dar pentru-a străbate prin stele și lună
La raiu-ți iubit,
Am gîndul drept aripi și-n inima-mi jună
Un dor nesfirșit.
Cu gîndul în ceruri eu viu lîngă tine
O dulcea mea stea!
Și-n trista-mi viață, tu ești lîngă mine
În inima mea.

CONVORBIRI LITERARE anul X 1876-1877 pag. 43

Isvorul

Din vîrful nalt sălbatic, din stîncă negusoară
Lung brîu de argint pornește în valuri spumegoase

această lucrare, în forma și conținutul ei actual, nu e menită publicării. Deși purtăm, ca nu mă gândim să împiedicăm publicarea ei de către acei care vor să publice în viitor, studiul asupra operei Arh. I. Mincu. Repetăm din dreptul de autor, de ce ca respectăm și drepturile legale obligatorii, să citeze tot ce utilizează din acest volum ca și din albumul ca proprii care îl cuprind, arătînd numele autorului, titlul lucrării și paginile de unde face citatele.

*Prof. arhitect
T. T. Socolescu
- 20 Martie 1958*

documentare cu activitatea parlamentară ale lui Ion Mincu, scrieri și articole ale unor intelectuali contemporani cu el și al altora de după moarte, mai multe scrisori către soție, una pentru „Conul Iancu”, dar și câteva poezii scrise de Ion Mincu, publicate în „Convorbiri Literare” în anii 1875-1877.

Pentru noutatea lor, din textul de 408 pagini scrise de Toma T. Socolescu, am ales numai paginile 190-195, cu poeziile lui Ion Mincu, deoarece în ele sunt multe elemente din lirica eminesciană, despre care nu s-a scris în volumul tipărit, în anul 2019. Iată-le redată în copie așa cum le-a dactilografiat Toma T. Socolescu:

Spre mare. Este tristul în lume călător,
E tainicul izvor;

El întîlnește'n cale-i verzi dealuri rîzătoare
Și valea răcoroasă, cîmpia roditoare
Și paseri, ai dumbravei maeștri cîntători
Și mii de mii de flori;

Și-ar vrea să stea sârmanul puțin; dar nu se poate
Căci neîndurată, firea-i aceeași pentru toate,
Și abia ajuns, el trece, se duce plîngător,
El veșnic călător!

Și neumbrate locuri, lungi șesuri neumbrate
Pustiuri fără margini acum el străbate
Și-n mii de coturi trece ce-i cîmpi spăimîntători
Și nici paseri, nici flori!

Și murmură; căci cerul ca să ne pedepsească
Ne las'a vedea bunul ca răul să mărească;
Deci vrea acum la mare s-ajungă mai curînd
La mare-adînc mormînt!

Atît nenorocîții în lume au să dorească;
Căci ce-ar fi, cînd ei vecinic ar fi ca să trăiască?

Așa, dar și tine sărmane călător
Și eu aș vrea să mor!

Și eu în calea-mi tristă de suferinți amare
Din câmpul fericirii eu n-am cules o floare
Și ca și tine veșnic de soartă isgonit
Am plîns neconținut,

Și acum sătul în lume de a merge mai-nainte
Prin noaptea cea amară a relelor cumplite,
O noapte mai adîncă doresc eu pe pămînt
O noapte de mormînt.

Cu liniștea-i profundă cu-a ei singurătate
Trist adăpost sub care ești apărat de toate
Și-n noapte-adînc'a morții sub aripile-I reci
Și adorm somnul de veci!

pag. 79-80

E frumos...

E frumos cerul albastru; frumos câmpul înflorit
Dar ca ea așa minune.
Nici în ceruri, nici în lume,
De cînd lumea n-a trăit;

Știe-a stelelor regină, căci în cadrul tăinuit
Înălțîndu-se sfioasă
După zarea'ntunecoasă
Printre frunze ne-a privit,

Și luceafărul tot astfel știe căci de cîte ori
Privind fața-i minunată,
Sus pe bolta înstelată
A stat pînă despre zori.

Toate trec însă pe lume! Fericirea de-am gustat
Un minut, e ca să pară
Viața-n urmă o povară
Grea și crudă de purtat

Ea s-a dus! lăsînd în pieptu-mi un deșert nemărgin
Moartea n-a luat anume,
Decît un trup, însă'n lume
Două inimi au murit!

pag. 285-286

Zadarnic.....

dedicație d.șoarei M...P..

Zadarnic câmpul vesel cu flori se'mpodobește,
Și ceru'n daru se-mbracă în manta-i de senin,
Eu le privesc adesea; dar ochiu-mi nu'ntîlnește
Senin ca pe-a ta frunte, flori dulci ca pe-al tău sîn.

De-aceea în toată noaptea, pe cer în neclintire
În stelele tăcute eu ochii tăi privesc;
Ear florile plăpînde ca'n rai de fericire

Stau cîte-un an la sînu-ți și nu se veștejesc.

Blînd înger, drumul aspru al vieți-mi c-o privire
Tu poți să'ndulcești iarăși; O! Dacă m-ai privi!
Ș-ai răsplăti c'un singur minut scump de iubire
Toți anii mei de lacrimi; O! dacă m-ai iubi!

Dar sunt nebun și mintea-mi în visuri dulci plutește
Să mă iubești, iubito, știu bine că nu poți.
Privighetoarea blîndă, pustiul ocolește
Și florile par triste împodobind pe morți.

1876 iunie 24

pag. 360

După bătae

(Traducere din V. Hugo)

Eroicu-mi părinte, ce dulce surîdea
Urmat de-un husar numai, ce dintre toți iubea,
Ca mai înalt de statură și mai brav dintr-ai săi
Călări trecea'ntr'o seară în urma-unei bătaii,
Cînd noaptea'ntindea vălu-i pe cîmpu-acoperit
De morți; - din întuneric un glas înăbușit
Părea că se aude: era un biet soldat
Din oastea biruită, un Spaniol; - scaldat
În sînge și cu trupul de răni acoperit
Abia se tîra bietul pe drumul prăfuit,
Și mort pe jumătate striga, striga mereu
Rugînd: „O aveți milă și-mi dați ceva să beau!”
Mișcat atunci, tatăl desprinde dela șea
O ploscă cu rhum dînd-o husarului ce-avea
Și-i zise, „dă să bee sârmanului rănit”
Dar cînd spre el se pleacă husarul liniștit
Rănitul - de soi maur, - pistolul ridicînd
În frunte drept chitește pe tatăl meu, strigînd
„Caramba”! iar glonțul aproape-atît trecu,
Că pălăria'n țăr'nă din capul său căzu
Și calul sări'n lături la detunarea sa.
Dar tatăl zise iarși atunci: „tot dă-i să bea”!

pag. 397-398

Voi la cîți partea vă este...

Voi la cîți partea vă este
Chin și lacrimi, de-ți vedea
Că din voi unul lipsește,
Nu cercați a-l mai afla,

Căci sătul de-a vieții jale
De-ale ei crude nevoi
Am pornit în lunga cale
Calea tristă de apoi;

Și nu plîngeți; - moartea pare
Crudă pentru fericiți,
Dar dă dulce alinare
Bieților nenorociți,

Căci de-a vieții grea robie
Scăpînd, de toate-ai scăpat;
Murind, moartea'mi dete mie
Tot ce'n viață-mi n-am aflat.

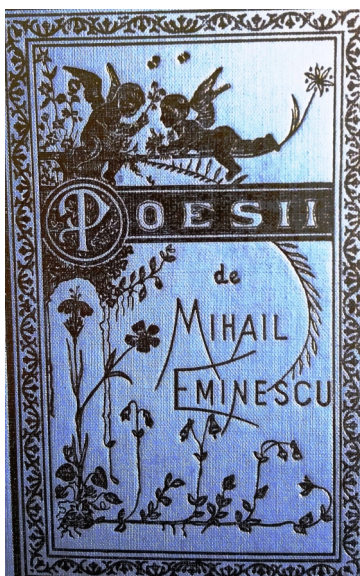
Astfel crucea-aici arată
Că prin lume am trecut
Căci în vieață'mi niciodată
Nimic nu a știut.

Revenind la temă, se știe că Mihai Eminescu s-a născut în anul 1850, iar Ion Mincu în anul 1851, deci au fost contemporani. Încă nu se știe dacă s-au întâlnit vreodată, ambii fiind, într-un fel sau altul, în relații cu Titu Maiorescu.

Poeziile lui Eminescu începînd cu anul 1866 au fost publicate prin alte reviste, dar, din anul 1871, după prima întâlnire cu Titu Maiorescu, au început să fie publicate și în „Convorbiri Literare”.

În anul 1884, prin Editura librăriei SOCECU & Comp – București a publicat volumul princeps cu titlul „Poesii de Mihail Eminescu”, o colecție în prefața căreia Titu Maiorescu a scris:

Colecția cuprinde toate poeziile lui Eminescu publicate în „Convorbiri Literare” de vreo doisprezece ani încoace, precum și cele aflate până acum numai în manuscris pe la unele persoane particulare. Publicarea se face în lipsa poetului din

Țară. El a fost totdeauna prea impersonal și prea nepăsător de soarta lucrărilor sale, pentru a fi putut fi înduplecat să se îngrijească însuși de o asemenea culegere cu toată stăruința amicilor săi literari această colecție. Volumul a fost comentat de cercetătorul Petru Creția, la 15 iunie 1989, cu prilejul împlinirii a unui secol de la moartea poetului Mihai Eminescu. Este o bijuterie într-un mic format excepțional tipărit în Editura Academie Republicii Socialiste România, readucând în spațiul public culegerea lui Titu Maiorescu.

Între anii 1875-1877, întâmplător sau nu, și inginerul Ion Mincu, aflat la Focșani, a avut prilejul să i se publice poeziile tinereții, menționate mai sus, tot la „Convorbiri literare”, posibil cu aprijinul lui

Și frumoasa primăvară
Pe mormîntu-mi pune adesea
Flori ce-n viața mea amară
Niciodată n'am cules

Iaz mormîntul loc de odihnă
Singuratec și tăcut
Îmi dă pacea, pacea lină
Ce în viață-mi n-am avut.

Maiorescu. Citind poeziile scrise de marele lui contemporan, în sine sa, și-a recunoscut inferioritatea.

Cum visul său era să fie arhitect la plecarea la studiile de la Paris, în anul 1877, a părăsit-o pe Euterpe, zeița poeziei, lăsându-se atras de Hestia, zeița focului, a căminului și a arhitecturii, ducându-și povara de mare arhitect român a acelor vremuri, de multe ori neînțeleș până la moartea din anul 1912, făurind în timp bijuteriile sale de arhitectură românească rămase după el.

Interesant este și faptul că între Ion Mincu arhitect cu visul împlinit și Titu Maiorescu, atunci ministru al Culturii și Instrucțiunii Publice, existau relații de serviciu și amicale. Dovezi sunt paginile 383 și 384 din dactiloscrisul Socolescu, unde într-o scrisoare adresată soției, miercuri 4 mai 1888, printre altele, Ion Mincu a scris: *La Maiorescu bucătăria este minunată și gazdele drăguțe, așa de drăguțe încât a socotit de trebuință ca pe lângă cele mâncate să-mi plătească și dințaritul ca la ieniceri. Dințaritul meu va fi școala de fete pe care s-a hotărât să o începem chiar în vara aceasta...* Este vorba de clădirea actuală școli, existentă lângă Grădina Icoanei din București.

Noutatea coincidenței publicării simultan a unor poezii scrise de Eminescu și Mincu în „Convorbiri Literare”, atât minunatele poezii ale lui Eminescu cât și pe cele ale lui Mincu, sper să pună multe întrebări specialiștilor, deschizând noi căi de cercetare ale poetului național și ale contemporanului său, ambii în compania lui Titu Maiorescu.

Bibliografie:

1. Toma T. Socolescu, *Ion Mincu arhitect 1851-1912*, București, Editura Academiei Române, 2019.
2. Toma T. Socolescu, *Ion Mincu arhitect 1851-1912*, dactiloscris, existent la Biblioteca Institutului „Ion Mincu”, paginile citate în articol.
3. Titu Maiorescu, *Poesii de Mihail Eminescu*, publicate în Editura librăriei SOCECU & Comp – București, republicate în anul 1989, în Editura Academiei Române.
4. „Atitudini”, anul XVII, Nr. 8 (august 2019), Elena Trifan, articolul *TOMA T. SOCOLESCU - Ion Mincu. Arhitect 1851-1912*.

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

de Constantin Tudorache

ION GRIGORE(I)

(22.X.1908-27.VIII.1990)

Pentru prima parte a medalionului *Galeriei marilor epigramași-Ion Grigore*, mă voi abate de la tiparul cu care am obișnuit cititorii revistei „Atitudini”, și voi reda câteva fragmente din cartea **Acorduri și ritornele**, tipărită la Editura Karta Graphic-2012: „Amintiri despre profesorul emerit Ion Grigore”.

*

Primul contact cu profesorul Ion Grigore

Pe profesorul Ion Grigore l-am cunoscut, personal, la prima mea prezență în Clubul Epigramaștilor „Cincinat Pavelescu” de la București, în februarie 1981, când m-am deplasat, împreună cu Mircea Ionescu-Quintus și Nelu Quintus. Aici, am luat contact cu lumea epigramei și cu marii epigramași: Nicolae Ghițescu, Alexandru Clenciu, Petre Tipărescu, Eugeniu Petrovanu, Mircea Rădulescu, Mirel Gabor, Mircea Bogdan, Gabriel Teodorescu și mulți alții printre care și cu Ion Grigore. Erau atunci în club și unele respectabile doamne: Maria Haș Popescu, Nina Marinescu-Popeea, Dobrița Iancu, Otilia Morțun, Zorina Drăgnescu etc. Impresionat de atmosfera clubului, îmi amintesc că am participat la concursul fulger. Am făcut o epigramă pe rimele: *pervers, șters, vioi, noi* și am obținut premiul I. Jurizarea a făcut-o Giuseppe Navarra și Mircea Trifu. Tot atunci am depus un grupaj de vreo 15 epigrame selecționate de Mircea Quintus, din cca 40, pentru a fi studiate de conducerea clubului. Mi-a reținut atenția, în mod deosebit, profesorul Ion Grigore, un personaj exotic, care avea pe el un palton negru, iar în timpul concursului fulger se plimba prin sală și fuma. Cred că a fumat vreo 4-5 țigări în cele 15 minute aferente concursului. Profesorul Ion Grigore scria epigrame pe orice teme și pe orice rime, dar nu participa niciodată la concursurile fulger. Îmi amintesc că mi-a apreciat epigrama premiată și alte câteva epigrame pe care le-am spus, în drum spre casă.

*

Date biografice

Voi reda, din cartea de memorii a profesorului Ion Grigore, câteva coordonate biografice, păstrând atât frumusețea, cât și realitatea consemnărilor:

- *M-am născut la 22 octombrie 1907, în satul și comuna Tătărani, județul Dâmbovița, într-o casă veche, așezată pe malul drept al Dâmboviței, mai aproape de „gârlă” fiind moara - moștenită de tatăl meu - de care se leagă toate amintirile, până a fost luată de Dâmbovița (înfloritoare, când „venia mare”, după ploii, în anul 1924).*

*

- *Am intrat în școala primară din sat în anul 1914, avându-l ca învățător pe Ion Georgescu, care ținea pe*

sora tatei, iar mai departe spune: Cursurile primare le-am terminat în iunie 1919, printr-un examen final la Mănești, comuna vecină, mai la sud. Mi-aduc aminte că „reputația” mea de școlar trecuse de granițele satului. Pe diploma mea de absolvire, scria media 9,57, care era atunci cea mai mare medie pe „centru”.

*

- *Odată școala primară terminată, în 1919, taică-meu m-a dus ca să mă înscrie la Gimnaziul „Ienăchișă Văcărescu”, din Târgoviște, unde învățase și el. Drumul l-am făcut cu căruța cu boi în timpul nopții. Distanța de „târg” (nimeni nu zicea la noi în sat „Târgoviște”) era de 20 Km.*

*

- *Liceul l-am urmat la Pitești, între anii 1923-1927, secția reală. Așadar în 1927, bacalaureat. Începe o altă etapă de viață, dar cea mai frumoasă a fost aceea a celor patru ani de la Pitești. Se potriveau cuvintele cu care-și încheia (Constantin) Cassian prima parte a amintirilor sale: „eram tineri și eram fericiți!”.*

*

- *1927-1930- Universitatea. Și mai departe spune: Nu mă mai interesa atunci, la terminarea liceului, Politehnica, obiectivul meu când am trecut de la Târgoviște la Pitești. Mi-aduc aminte că nici în trenul spre București, nu eram hotărât unde să mă înscriu. Am ales, în fine, să fiu profesor de matematici și m-am înscris la Facultatea de Științe din București. Și pentru că mi se părea că ar fi prea puțin, m-am înscris nu numai la Matematică, ci și la Fizico-chimice.*

*

Dintre profesorii săi, „studentul” Ion Grigore își amintește cu plăcere de Gheorghe Țițeica, la „geometrie analitică”, de Traian Lalescu, la „algebră”, care pe atunci era și secretar general la Ministerul de Finanțe, și G. G. Longinescu, la „chimie anorganică”. Despre profesorul Longinescu, Ion Grigore își amintea: *Cursul se ținea de trei ori pe săptămână..., cu cea mai mare punctualitate. Era orb și el spunea fiecărei serii de studenți că vinovatul era «cel doctor escroc și criminal dr. Staicovici», probabil cel care are o stradă în București.*

*

I-a mai avut profesori pe David Emmanuel, la „Funcții eliptice”, pe Nicolae Coculescu, la „Mecanica cerească”, pe Dimitrie Pompei, la „Mecanică”, pe Anton Davidoglu, la „Analiză”, toți erau doctori în matematică la Sorbona, unde primul doctor a fost Spiru Haret.

*

- Despre profesorul Gh. Țițeica, „studentul” Ion Th. Grigore își amintește: *cursul a fost de o mare claritate, încât pentru examen era suficient să te uiți o dată pe notițe când era vorba de teorie. Pentru probleme a fost mai dificil, întrucât partea aceasta era destinată asistentului. Dar asistentul lui Țițeica era Dan Barbilian, proaspăt doctor de la celebrul Göttingen, care era, și ca asistent, tot așa ermetic ca și poetul din el Ion Barbu... (Despre profesorul Gheorghe Țițeica și*

dilema care-i poartă numele, am scris în cartea *Răsfoiri și comentarii*, tipărită la editura AmandaEdit, 2019-capitolul *Dileme celebre*).

*

- Pentru examenul de geometrie din ultimul an, profesorul Grigore își amintea că studenții au fost anunțați telegrafic acasă, întrucât se aflau în vacanță. Un coleg al său (C. Stănculescu, dintr-un sat din Vlașca) a primit de la primărie următoarea telegramă: „Joi, cumetria”, în loc de „Joi, geometria”.

*

- Ion Grigore și-a început activitatea didactică la Liceul de fete „Carabella”, din Târgoviște. După examenul de capacitate, în 1933, a fost numit, prin

Decret regal, de însuși ministrul de finanțe Virgil Madgearu, șef la „Administrația financiară de încasări și plăți”, Bârlad, județul Tutova. Aici a funcționat 15 luni, după care s-a întors definitiv în învățământ, la Liceul „I.L. Caragiale”, din Ploiești. După o întrerupere de un an 1952-1953, când a fost arestat, profesorul Ion Grigore a mai activat și la alte școli și licee, pe scurte perioade.

*

- În 1964 a primit titlul de „Profesor Emerit”.

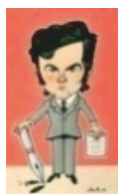
*

Nu trebuie omis faptul că profesorul Ion Grigore a fost cca. doi ani vice-primar al Ploieștilor între anii 1945-1947.

Va urma

Răsfoiri și comentarii

de Constantin Tudorache

Autorul văzut de Al. Clenciu

Începem anul cu un aforism din portofoliul lui Vasile Ghica: *Scopul educației este transferul de flacăra*. Acestui aforism îi atașăm, în reluare, o epigramă scrisă de regretatul George Zarafu, *La 80 de ani*:

Eu îi spun, la ani 80,
Altuia, mai tânăr: *Treci,
Du făclia mai departe,
Până dincolo de moarte!*

*

Prezentăm de la doi epigramiști, bucureșteni, câte o mostră de umor, pe aceeași temă: „Femeia”.

Să ascultăm confesiunea lui Nicușor Constantinescu, din epigrama, intitulată, „Odă”:

*M-a-mpins păcatul, chiar la anii mei,
La aventuri galante cu femeii
Și cred că ortul popii l-aș fi dat,
De nu venea cu SMURD-ul, Arafat!*

Acum să citim și epigrama, ”După pneumonie”, din creația lui Radu Danubiu:

*Femeile mă părăsesc
(O treabă foarte neplăcută);
Să-mi iau gonflabilă, gândesc,
Dar nici plămâni nu m-ajută!*

*

Iată acum, două doamne epigramiste cu câte un catren moralizator. Să lecturăm întâi ce spune ploieșteanca Liliana Neagu, în epigrama, intitulată „Între prietene”:

*-Cum dragă, te-apucași de scris?
Te felicit, ai prins momentul.
Că bine-a zis cel ce a zis:
„Cu vârsta, vine și talentul!”*

Să citim și epigrama „Plăceri vinovate”, scrisă de Alexandra Dogaru-Aldo, din Timișoara:

*Când mi-au citit o epigramă,
Vreo trei colege de serviciu,*

*Mi-au reproșat, pe ton de dramă:
„La anii tăi, ... așa un viciu?!”*

*

Confratele meu Grigore Chitul, din Bistrița, a scris această epigramă intitulată „Promovare”:

*Azi la birou, o-ntreagă tevatură,
Pe șeful meu l-au dat subit afară
Și-am preluat, deja, pe semnătură,
Dosarele și noua secretară!*

Să amintim următorul aforism al lui Vasile Ghica: *Deoarece la concurs au reușit trei secretare, au mai fost angajați doi directori*. Conectăm aici și epigrama „Directorul și secretara”, din creația lui Gheorghe Suci:

*Îl preamărește secretara,
De dimineața până seara,
Acasă îl contestă soața
De seara până dimineața.*

*

Faptul că avariția dezumanizează este cunoscut de când lumea. Literatura ne-a oferit exemple memorabile. Prin comedia satirică *Avarul*, Molière face din *Harpagon* un personaj de referință. I-au urmat *Mos Goriot*, *Gobseck* și *Grandet*, eroii lui Honoré de Balzac. Dar, alături de aceste personaje se află *Hagi Tudose* al lui Delavrancea, care, căzut în patima avariției, devine un zgârcit monstruos. Operele susmenționate au sursă de inspirație și reper *Aulularia (Ulcica)* lui Plaut, comedie în cinci acte, având ca idee centrală un zgârcit care își ascunde comoara, obsedat de pierderea ei. Pe tema avariției redăm două epigrame. Prima este intitulată *Unui avar* și e scrisă de Mihai Trușău:

*A avut un vis aseară,
Un coșmar adevărat:
Unul a-ndrăznit să-i ceară
Și el, parcă... i-ar fi dat!*

Următoarea este *Epitaful unui avar* și aparține lui Mircea Trifu:

*Era aproape de pieire
Și, în agonie-i delir,
Cerea măsură de întărire
A pazei de la cimitir.*

În același context, amintim un *afurisism* de-al lui Tudor Mușatescu: *Era atât de zgârcit, încât noaptea lătra prin curte ca să facă economie de câine*. Mai adăugăm un panseu de la botoșăneanul Mircea Oprea, din cartea „Reacții adverse”: *Ciobanul ăsta, ca să nu-și facă pagubă, cumpără brânză de la altul*.

*

Toleranța este arta de a fi fericit între oameni, spune soprana canadiană Pauline Vaillancourt. Amintim un aforism al lui Voltaire: *Discordia este cel mai mare rău al speciei umane, iar toleranța singurul leac*.

*

„Am avut nevoie de toată viața ca să înțeleg că nu trebuie să înțeleg totul”, spunea René Coty, fost președinte al Franței. La acest aforism conectez catrenul „Alternativă” scris de subsemnatul:

*Aș fi acum un om bogat
Și căutat cu interes,*

*De-aș ști un sfert din ce-am uitat
Și-un sfert din ce n-am înțeles.*

*

Se spune că un evreu bătrân, negustor de vinuri, și-a chemat fiii, în ultimele clipe ale vieții, și le-a spus: „Să știți că vinul se mai face și din struguri”. Pe această temă s-au brodat multe bancuri și epigrame. Am citit recent, la Dorel Vidrașcu, o epigramă, intitulată: „In vino veritas”:

*Din vinu-acesta rubiniu,
Cu-arome de buchete regesc,
Ațâțător de foc târziu,
Păcat că strugurii lipsesc.*

*

Am auzit la colegul de cenaclu, Radu Danubiu, următoarea frază „L-am citit pe Cioran și am rămas... Țuțea”. Pe această idee amintesc un panseu, citit mai demult în revista „Rebus”, dar nu mai știu autorul: „Puțini l-au citit pe Kant și pe muche”.

GEPOLITICA ȘI GEOSTRATEGIA (V)

de Ion Ștefan Baicu

Întemeietorul de drept al **GEPOLITICII** a fost suedezul cu înclinații progermane **Rudolf KJELLEN**, născut în 1864 și decedat în 1922; el a funcționat ca profesor la vechea universitate scandinavă **UPPSALA**. Gânditorul în cauză a utilizat, pentru prima dată, termenul de **GEOPOLITICĂ** în anul 1899 în cadrul unei prelegeri publice, iar în 1900 va fi introdus în propriul studiu cu titlul *Inledning till sveriges Geografi = Introducere în geografia Suediei*. La puțină vreme, în 1916, autorul a publicat lucrarea *Probleme științifice ale Războiului Mondial*. Spre deosebire de opera germanului *Friedrich Ratzel*, inspiratorul său, profesorul suedez se va îndrepta spre *geopolitică* în baza preocupărilor științifice din epocă cu privire la *STAT*; în context, el avea să pună în circuitul public o amplă și interesantă operă, în traducere sunând astfel: *Ideile de la 1914 – o perspectivă istorică globală* - în 1916, *Statul ca formă de viață* – în 1917, *Bazele unui sistem de politică* – în 1920 și *Marile Puteri înainte și după Războiul Mondial* – postum în 1935. Printre *ideile și tezele* sale, în general originale, se aflau cele referitoare la *STAT*, apreciat ca *formă de viață* și ca *organism geografic*; el putea fi *național și societal*, iar *statele mici* aveau destinul unor *entități tampon*: de pildă, Olanda și Belgia între Anglia și Germania sau România, Bulgaria și Serbia între Rusia și Constantinopol. În spiritul ideii de organicitate, geopoliticianul suedez afirma: *Cu cât un popor se prindea mai intim de un anumit pământ cu atât mai mult au fost generațiile înaintașe, care l-au îngrășat cu sângele lor și cu propriile oseminte și cu atât solidaritatea cu acel pământ a devenit mai puternică*. Simultan, germanofil aproape convins, el a acordat o deosebită atenție spațiului *Europei Centrale* sau *Mediane*, botezate, se știe, **MITTELEUROPA**, în

care însă, a inclus surprinzător și **SCANDINAVIA**, amenințate de către o invazie a... Rusiei Țariste; se poate, deci, aprecia intervenția în afirmarea geopoliticii a fostului cadru didactic din țara regelui de odinioară **CAROL XII** – vezi *op. cit.* de **Ionel Nicu SAVA** și eseuul lui **Liviu ȚĂRĂU** din enciclopedia on line **WIKIPEDIA**.

Personalitatea emblematică a *geopoliticii germane* a fost, în adevăr, **Karl HAUSHOFER**, care a trăit din anul 1869 și până în anul 1946; el avea să lucreze în diplomatie, apoi ca profesor de geopolitică – primul din lume – la **UNIVERSITATEA** din München, unde a editat o publicație cu titlul *Revista de Geopolitică*. În timpul primului război mondial se pare că luase parte la luptele de pe Valea Troțușului. Demisionând, ulterior, din armată, *Karl Haushofer* va fi atras în anturajul lui *Adolf Hitler* având în vedere două motive și anume: pe de o parte datorită ecoului lucrărilor sale pe teme de... geopolitică, receptate rapid de către viitorul cancelar german, destul de agresiv, iar pe de altă parte mai ales prieteniei profesorului cu *Rudolf Hess*, adjunctul celui ce va deveni autorul cărții *Mein Kampf*. Pentru posteritate, el – uns ca *decan* al Facultății de Științe din München – va lăsa moștenire o bogată *operă* cu titluri precum cele ce, în românește, sună astfel: *Geopolitica Oceanului Pacific* – în 1924, *Importanța geografică și politică a granițelor* – în 1927, *Geopolitica Partidelor* – în 1931, *Retragerea geopoliticii germane* – în 1945 și altele; în literatura politologică au fost formulate principalele coordonate ale gândirii geopolitice haushoferiene ca: promovarea necesității *spațiului vital*, concepție transformată într-o geopolitică a *spațiului etno-rasial și cultural german* – ea fiind îmbrățișată repede de către regimul nazist de la Berlin.

SĂ NU UITĂM ODISEEA TRANSILVANIEI! ȘI ISTORICUL TRATAT DE PACE DIN 1920 DE LA TRIANON! (XIII)

de Ion Ștefan Baicu

12 bis. Prin urmare, nobilimea liberală maghiară, care preluase conducerea revoluției, s-a angajat într-o strategie în totală contradicție cu obiectivele unei asemenea mișcări: într-o scrisoare trimisă unui revoluționar maghiar. *Avram Iancu* nota: *Noi cu durere privim la scena care s-a întâmplat în astă patrie și în care și noi am fost siliți a lua cea mai mare parte. Să credeți, însă, că răscularea noastră nu s-a întâmplat prin amăgirea Austriei - după cum rău sunteți informați - ci pre noi ne-au răsculat nerecunoașterea naționalității politice, tiraniile și barbariile feudaliștilor și aristocraților transilvani maghiari, pe care poporul, în astă epocă, nu l-a mai putut suferi și de care inteligența s-a scârbit cu totul; am fost siliți a ridica arme, a le purta în contra aceluia care, mai de aproape, ne tirănește și să vede a ne apăra existența politică, despre ce vă va certifica istoria, impunând crima cui va fi drept – se rostea un ADEVĂR ISTORIC. Și după înfrângerea revoluției de la 1848, Transilvania și Ungaria au rămas, în continuare, sub dominația habsburgică ca provincii separate; în anii și deceniile ce au urmat, lupta de emancipare națională a românilor transilvăneni va cunoaște noi valențe în condițiile istorice din a doua jumătate a veacului al XIX-lea: vezi *1848 la români*, 1982, de acad. **Cornelia Bodea**.*

13. În Transilvania a avut un larg și benefic ecou istorica realizare a statului național român modern în anii 1859-1862 cu capitala la București. În context, introducând în calculul politic și alți factori - amintirea revoluției pașoptiste, înfrângerea în războiul cu Franța și Sardinia, efectele unei crize economice interne, dar și cu caracter mai general pe continent, acțiunile popoarelor dominate și asuprite -, *Curtea de la Viena* a adoptat o nouă tactică în problema națională, depășind regimul neoabsolutist de guvernare, instaurat după evenimentele revoluționare de la jumătate de veac XIX. Împăratul *Francisc Iosif* a hotărât, în octombrie 1860, revenirea la autonomia statelor istorice, între care se afla și Transilvania. Erau, astfel, reînviată vechile instituții administrative și politice, printre care guvernul și DIETA. În 1863, la Sibiu, s-a întrunit, în adevăr, DIETA Transilvaniei în următoarea componență: 49 deputați români, 44 deputați maghiari și 33 deputați sași. Printre aleșii românilor se aflau: *George Barițiu*, *Timotei Cipariu*, *Ioan Rațiu*, *Andrei Șaguna* ș.a. În absența grupului deputaților maghiari, care au adoptat, în felul acesta, o atitudine pasivă, în DIETĂ au fost votate, cu prioritate, două legi: prima proclama recunoașterea românilor ca națiune, secunda - introducea limba română, ca limbă oficială, alături de maghiară și germană în Transilvania. În expunerea de motive a primului proiect de lege, *George Barițiu* a rostit cuvinte memorabile: *Alt teren istoric caut eu, pe care-l aflu, iar acela este pământul în care zac osemintele strămoșilor noștri de 1750 ani! Mie, ca român, nu-mi este iertat a trece acest adevăr cu vederea, în această patrie despre care știu prea*

*bine că seminții de seminții, generațiuni de generațiuni aici au trăit și au suferit împreună cu celelalte popoare conlocuitoare, aici au petrecut vărsându-și sângele și aici voiesc să petreacă în veacuri și în veacuri. Acest teren istoric e sfânta mea datorință a-l păstra și cred că și tot oricare alt român va simți în sine asemenea dorință. În felul acesta se aplica o lovitură mortală anacronicului sistem politic introdus încă în anul 1437. Atunci se încheiase pactul celor trei națiuni, asigurându-se, veacuri în șir, prin forță și silnicie, dominația unei minorități de privilegiați asupra stăpânului de drept al Transilvaniei - poporul român, incontestabil majoritar, cu rol decisiv în sfera producției materiale și în lupta de apărare a pământului strămoșesc contra invaziilor străine, îndeosebi puse la cale de OTOMANI – vezi *Scrieri Social-Politice*, Buc., 1962, de *George Barițiu*.*

Reorganizarea Transilvaniei, pe temeiul principiilor liberalismului, a fost, însă, brutal stopată de Curtea de la Viena ca urmare a trecerii de la tratative secrete la negocieri publice între habsburgi și aristocrația maghiară în vederea încheierii unei înțelegeri pe bază de compromis politic. În 1865 a fost convocată o nouă DIETĂ - cea de la Cluj, în care au intrat deputați aleși pe baza unei legi feudale din 1791 - instrument ce asigura o majoritate parlamentară a privilegiaților maghiari. În felul acesta s-a ajuns la inaugurarea unui nou sistem politic: dualismul austro-ungar începând cu anul 1867. Împăratul vienez s-a încoronat rege al Ungariei și a sancționat legea dietei clujene asupra încorporării principatului Transilvaniei la Ungaria. Parlamentul de la Budapesta, pus pe *fapte mari*, a adoptat o serie de legi cu grave urmări asupra populației românești majoritare: cea referitoare la naționalități și cea cu privire la învățământ, confirmând, desigur, printr-o nouă lege, anexarea Transilvaniei la Ungaria. După anul 1875, politica de asuprire națională a căpătat forme și mai dure odată cu venirea la putere a guvernului condus de *Coloman Tisza*. Strategia maghiarizării băștinașilor români va deveni, tot mai fățiș, o adevărată politică de stat. În *Legea Apponyi* din 1907, de pildă, se stipula, fără pic de scrupule, că *învățătorii trebuie să întărească în elevi spiritul de atașament la patria ungurească și conștiința că ei aparțin nației ungare*. Ajunsă la paroxism, politica de prigonire și de deznaționalizare a românilor a scandalizat chiar pe unele personalități proeminente ale epocii, așa cum era viitorul premier francez *Georges Clemenceau*. În ziarul *La Justice*, el scria: *Școlile românești sunt susținute prin subscripție privată, iar în ele învățământul trebuie să se facă în limba maghiară. Românii sunt lipsiți de orice drepturi politice. Libertatea presei e absolut iluzorie*. Iar *Le Figaro* nota că liberalismul de care guvernul maghiar face atâta caz în relațiile cu Austria, nu există atunci când este vorba de naționalitățile reprimite de elementul ungar, adică ROMÂNII – vezi culegerea din 1998: *Istoria României*.

DOCTRINE ȘI CURENTE POLITICE (XI)

de Ion Ștefan Baicu

În ziarul *South China Morning Post*, care apărea la Hong Kong, se arăta la 24 februarie 1964: *Astăzi, caracterul independent în creștere al României a făcut-o cea mai fascinantă țară din blocul sovietic; apoi Privind în perspectiva generală a evenimentelor din Europa Răsăriteană, pretenția României pentru o independență economică parțială față de Moscova este un alt semn al dezvoltării naționalismului; în prezent, reînvierea treptată a naționalismului este o tendință fundamentală în toată Europa Răsăriteană.*

Schisma dintre URSS și R.P. Chineză și, desigur, intențiile sovieticilor de a transforma C.A.E.R. – *Consiliul de Ajutor Economic Reciproc* – într-un organism economic supranațional – iată doi factori evident esențiali, care au determinat guvernul de la București să fie rezervat și prudent în raporturile cu regimul de la Moscova, promovând o politică națională – după cum arăta recent, în memoriile sale, **Paul Niculescu-Mizil**, un fost fruntaș comunist, apropiat al liderului Gheorghe Gheorghiu-Dej. În vederea adoptării unei acțiuni de anvergură, autoritățile române au trecut operativ la publicarea celor două cunoscute volume: *Însemnări despre români* de **Karl Marx** și *Lenin despre România*; se știe că aceste lucrări ofereau argumente imbatabile cu privire la apartenența românească a Transilvaniei și a Basarabiei.

Demersurile curajoase ale conducătorilor de la București vor culmina cu adoptarea *Declarației Partidului Muncitoresc Român* din aprilie 1964, prin care se rezerva dreptul de a se edifica socialismul în conformitate cu realitățile naționale ale României. De asemenea, pe plan intern va urma acea *liberalizare* a sistemului politic, care a înregistrat apogeul cu măsurile pentru desovietizarea culturii și a învățământului, dar și cu cele privind eliberarea deținuților politici; în același timp, pe plan economic și militar a avut loc o spectaculoasă revenire în relațiile cu țările occidentale, inclusiv cu Statele Unite ale Americii. Un astfel de document pragmatic a afirmat public atunci *național-comunismul* – scrie psihopolitologul **Lavinia Betea**. Vezi și *POLITOLOGIE în compania muzei CLIO*, în 2016, de **Ion Șt. BAICU**.

Să adăugăm și alte aprecieri demne de reținut: se petrecuse o *cotitură revoluționară* prin adoptarea *Declarației din aprilie 1964* în sensul că P.M.R. se scutura, la vedere, *de tutela sovietică și se transforma pe el însuși* – scrie un fost disident, istoricul **Victor Frunză**; un asemenea document a constituit *apogeul conflictului dintre elita locală și cea suzerană*, reprezentând *ieșirea relativă dintr-o vasalitate, care dura de la apariția comunismului în România* – notează politologul **Stelian Tănase**. În fine, în pofida gravelor erori, a abuzurilor și a ilegalităților, dar și a crimelor săvârșite în perioada de început a domniei sale – e vorba despre șeful P.M.R., amintita *DECLARAȚIE*, inclusiv orientarea eforturilor noastre pentru apărarea

independenței, pentru unitate națională sau recuperarea tezaurului de la Moscova constituie *testamentul politic al lui Gheorghiu-Dej* – scrie, în memoriile sale, **Paul Niculescu-Mizil**. (Vezi *O istorie trăită*, Editura Enciclopedică, 1997).

În viziunea unor autori de memorii – printre care se află și cel citat mai sus – pe baza *Declarației P.M.R.* din aprilie 1964 se va clădi politica autohtonă de după anul 1965, când la putere avea să ajungă *Nicolae Ceaușescu*. El, memorialistul, **Paul Niculescu-Mizil**, care a colaborat și cu noul lider, consideră strategia adoptată, în acele momente, ca fiind *de largă deschidere în interior și pe plan extern*. Din nefericire, însă, *rezultatele pozitive* ale noului demers, cel ceaușist, au fost folosite pentru promovarea, în anii următori, a unei *politici subiective, voluntariste, de conducere de tip dictatorial, unipersonală sau, mai bine zis, bicefală*, odată cu intrarea, în structurile de putere, a *Elenei Ceaușescu*; se apreciază că evoluția societății luase o altă turnură în România – în **IBIDEM**.

În context avea să fie promovat și mai intens *naționalismul* îndeosebi după venirea în fruntea PCR și RSR a clanului *Ceaușescu*. Național-comunismul era, în fond, o tehnică de manipulare a maselor de oameni simpli, care se practica, între altele, prin metoda de *rescriere a timpului trecut în slujba stăpânirii timpului prezent* – scrie **Lavinia Betea** în lucrarea sa *Psihologie Politică* de sub egida Editurii *Polirom*, 2001. Marele *cârmaci*, odinioară calfă de cizmar, a jucat bine *cartea naționalistă* – notează politologul **Vladimir Tismăneanu** de la Universitatea din Maryland – SUA; el adaugă: la puțin timp, liderul român avea să *se angajeze într-o formidabilă consolidare a puterii sale, stabilind o versiune originală de comunism național*. În aceste condiții, de aceea, *Nicolae Ceaușescu* a știut ca nimeni altul să exploateze *mândria națională a românilor și a sentimentelor lor istorice față de Rusia* (Vezi lucrarea autorului *Marele șoc din finalul unui secol scurt*, apărută la Editura Enciclopedică, 2000).

În *România* de după revoluția din decembrie 1989, *naționalismul* a făcut casă bună cu *populismul* în general, dar mai ales în campaniile electorale începând din 1990 și până în 2018-2019. Accente naționalisto-populiste mai evidente, uneori stridente, s-au regăsit odinioară în programele și în acțiunile P.R.M. și U.D.M.R.; se știe, de asemenea, cât de dăunător s-a dovedit și *extremismul* unui pastor reformat ca Laszlo Tökeș. O anumită *doză* de naționalism în combinație cu tendințe de populism își află locul, prin utilizarea unor procedee abile, în documentele programatice și în activitatea tuturor partidelor politice fie ele parlamentare, fie neparlamentare; în fond, de *naționalism și de populism* au fost *atinse*, după 1990, toate formațiunile politice din *ROMÂNIA* – vezi și aspectele ce se regăsesc și în enciclopediile on line **WIKIPEDIA** și **CRISPEDIA**.

Generalul Gamelin și Prahova

de Constantin Dobrescu

Generalul Gamelin generalisimul armatelor franceze în perioada interbelică a vizitat în toamna anului 1937 România și județul Prahova în calitate de șef al Marelui Stat Major al armatei franceze, participând cu această ocazie și la manevrele de toamnă ale armatei române.

(Gallica Digital Library)

Oaspetele a fost în „Marele război” colaborator al mareșalilor Joffre și Foch, fiind șef de promoție, în 1893, al școlii militare de la Saint Cyr, unde a fost coleg de promoție cu ofițeri români trimiși la studii în Franța. Gamelin a fost un sincer prieten al poporului român și vizita sa în România avea ca scop să cunoască nu numai potențialul petrolifer, dar și industria de armament românească și să studieze la fața locului nevoile armatei române în condițiile în care amenințarea unui nou război era tot mai evidentă. În timpul vizitei sale

în România „eroul bătăliei pentru Franța” în toamna lui 1937 a vizitat Ploieștiul, Breaza (unde s-a întâlnit cu un vechi coleg de la Saint Cyr, generalul Manolescu), Câmpina și Sinaia.

(Generalul Ion Manolescu,
<https://buceginatura2000.com/>)

Având în vedere „personalitatea și importanța funcției ce o deținea”, precum și „sprijinul ce întotdeauna l-a arătat armatei noastre”, generalul Gamelin a fost primit în Prahova „cu toată cinstea”. Primirea călduroasă și dragostea sinceră cu care a fost înconjurat în timpul vizitei în județul nostru dovedea încă o dată strânsele legături ce ne unesc cu Franța. O etapă importantă a vizitei de la Ploiești a fost la Divizia a XIII- a, unde generalul Gamelin a fost primit cu înalte onoruri militare, întâlnindu-se cu generalul adjutant Traian Grigorescu, fiul generalului erou Eremia Grigorescu. Luând cuvântul în fața ofițerilor ploieșteni, generalul Gamelin a făcut o serie de aprecieri elogioase la adresa soldatului român pe care de altfel îl cunoștea încă din timpul primului război mondial și nutrea o adevărată admirație pentru calitățile lui morale și combative. Iată ce afirma Gamelin despre oșteanul român: „Acesta mă îndreptățește a afirma ca utilajul modern, pus în mâna soldatului român, cu firea, ambiția și calitățile vitejești, formează o puternică și solidă pază, pentru țara dumneavoastră. Cunosc și prețuiesc soldatul român nu numai din punctul de vedere al legăturilor de rasă latină, cât mai ales pentru însușirile dovedite în vremurile grele, atunci când Franța era prea departe și nu mai putea ajuta cum ar fi dorit. Apreciez dezvoltarea, demnitatea și puterea armatei voastre pe care o consider una dintre cele mai bune ce cunosc”.

De menționat că vizita lui Gamelin în Prahova s-a bucurat de un larg ecou în presa locală. Astfel, ziarul „Ploieștii” din 22 octombrie 1937 scria „vizita generalului Gamelin și participarea sa la manevrele regale ne încurajează în credința unor realizări într-un viitor apropiat, ca Țara noastră să fie considerată în rândul primelor state din toate punctele de vedere. Dorim din suflet ca Franța aliata și sora noastră mai mare, în viitor să nu ne duca grija unei protecțiuni la nevoile noastre prezumtive, ca să fie bine încredințată că, România când interesele comune o vor cere, va fi demnă aliată, pe care se va putea conta, ca devotament și ca posesoare a unei armate bine instruită și înzestrată complet”.

Violetta C. Popescu-Cotești o artistă pe nedrept uitată

de Constantin Dobrescu

Aruncându-mi privirea pe „Dicționarul bibliografic dedicat personalităților prahovene”, publicat la Editura Premier în anul 2002 sub egida Bibliotecii Județene „Nicolae Iorga” sub directoratul regretatului prof. Nicolae Boaru, am constatat că dicționarul mai putea suferi noi adăugiri.

Printre hârtiile ramase de la valorosul om de cultură, avocatul Grigore Ivancianu (1883-1964) – [nici acesta nu are o fișă de dicționar], fost deținut politic, în schimb fiica sa Ivancianu-Koppes Alice (n. 1919), artist plastic, este onorată cu o astfel de fișă de către autor.

Cum spuneam, în aceste hârtii sau „acte vechi” fără importanță pentru unii, am găsit un memoriu de activitate profesională (artistică) al Violetei C. Popescu-Cotești din 8 Mai 1948.

Această artistă a studiat pictura la Academia de Arte-Frumoase din București cu prof. Strâmbu, iar arta decorativă cu Cecilia Cuțescu-Storck (1879-1969) și Costin Petrescu (1871-1954) iar la Academia de pictură în aer liber din Baia Mare cu profesorii Thorma și Crișan. A expus la saloanele oficiale din București organizate de Ministerul Cultelor și Artelor în anii 1931-1935 și 1943 pictură, aquarelle și „negru și alb”. În programul Salonului Oficial din 1935 artista apare sub numele CHERULESCU-Popescu Violetta și expune desene tematice cu peisaje din Balci.

În anul 1934, artista a avut o expoziție personală de „artă decorativă aplicată”.

Carierea didactică a început-o ca profesor titular de

desen și caligrafic la Câmpina în anul școlar 1929- 1930, apoi la București și Ploiești unde s-a stabilit definitiv în anul 1934.

La Ploiești, a profesat la Școala Normală de fete „Regina Maria”, și „a obținut realizări originale interesante care au fost premiate cu premiul I la toate expozițiile interșcolare din toată țara în București, precum și la expoziția de același gen, internațională însă la Cairo”.

Paralel cu Academia de Arte Frumoase, Violetta Popescu a studiat și arhitectura. Natura studiului, preocupările artistice au condus-o pe calea artei decorative, executând în „cariera sa de arhitect” foarte multe lucrări de artă în scop decorativ pentru biserici, cavouri și locuințe, vile etc. ca: mobilier, detalii de interior, probleme de iluminat, vitralii, fier forjat cu subiecte corespunzătoare. În acest sens artista amintește vitraliile în stil bizantin de la Biserica Sf. Voievozi din Ploiești și o parte din vitraliile de la expoziția documentară a Ministerului Educației Naționale din anul 1942, care au fost premiate cu premiul I.

Tot ca arhitect, a executat atât în cadrul Serviciului public ca arhitectă a județului Prahova (1935-1941), cât și pe cale particulară, lucrări de arhitectură publică, privată, bisericească și funerară mai ales în județul Prahova pe toată Valea Prahovei cât și la Ploiești.

Modestele informații încredințate tiparului, au ca scop ca activitatea artistei să fie adusă în atenția ploieștenilor.

Contribuția ploieștenilor la dezgroparea cetăților dacice din Munții Sebeșului

de Constantin Dobrescu

În aprilie 1942 s-a înființat la Ploiești Căminul Cultural Orășenesc „Voievodul Mihai”, afiliat Fundației Culturale Regale „Regele Mihai I”. Președinte al acestui cămin era profesorul C. Popescu-Gruia (n. 1889 – ?) născut în comuna Brezoalele Dâmbovița. Acesta era o figură emblematică a culturii locale, participant la războiul din 1916-1918, a fost și unul dintre cei mai cunoscuți avocați ploieșteni, celebru penalist poreclit „Guriță de aur”. A fost prieten apropiat al lui Stelian Popescu, C. Xenii, avocatul N. Pârvulescu, Pana Popescu și alții.

Paralel cu avocatura activează ca profesor la Școala Normală de băieți „Mihai Viteazul” din Ploiești fiind totodată și directorul școlii. Inițial acesta a activat în organizația Partidului Național după care a fost membru al organizației „Frontul Românesc” fiind deputat în legislaturile 1928-1931, 1932-1933.

Colaborează cu versuri, eseistică și traduceri la revistele „Făt Frumos” și „Viața Românească”. Totodată a avut și o bogată activitate științifică publicând numeroase lucrări didactice.

A fost membru fondator al Ateneului Cultural „Paradis” alături de I. A. Bassarabescu. În martie 1925, profesorul C. Popescu-Gruia susține în cadrul

Universității libere și populare condusa de prof. D. Munteanu Râmnic, conferința despre „Realism și Clasicism”.

Profesorul C. Popescu-Gruia, în toamna anului 1927, a fost apărătorul elevului Ghirulescu Nicolae de la Liceul de băieți „Sfinții Petru și Pavel” din Ploiești care exasperat de șicanele la care era supus de profesorul C. Canciu care l-a lăsat corijent la matematică de două ori, apoi repetent, riscând exmatricularea. Acesta l-a rănit cu focuri de revolver, după care a încercat să-și ia și el viața. Acest caz a tulburat societatea ploieșteană față de duritatea unor profesori de științe exacte față de elevi. Unii profesori, de teama să nu fie atacați de elevi, au solicitat Poliției Ploiești premise de port armă pentru a se apăra.

C. Popescu-Gruia deși era adeptul politicii de dreapta, totuși semnează solicitarea de amnistiere, de către Regele Carol al II-lea, a avocatului socialist Mihail Gh. Bujor în anul 1927, în numele dreptății și adevărului, cu toate că era închis pentru opt ani la Doftana pentru fapte de terorism.

Printre elevii mai cunoscuți ai profesorului C. Popescu-Gruia, care au lăsat urme adânci în cultura ploieșteană amintim pe profesorul Nicolae Simache și

învățătorul N. Bărbieru.

În anul 1943, Gh. Brătianu (1898-1953) directorul Institutului de Istorie Universală „Nicolae Iorga” din București, împreună cu prof. univ. C. Daicoviciu de la Cluj și Ion Conea adresează o chemare tineretului universitar din țară să participe la acțiunile de scoatere la iveală a vestigiilor arheologice și în special a cetăților dacice din munții Sebeșului și anume cetatea de la Căpâlna. Urmare acestui apel, profesorul C. Popescu-Gruia trimite Fundației Culturale Regale „Regele Mihai I” o scrisoare pe care o redăm integral:

Domnule Director General,

În căminul nostru cultural orășenesc s'a încadrat în mod voluntar majoritatea tineretului cărturar local – titrate și titrați; student și student; eleve și elevi – care au început să desfășoare o impunătoare activitate, remarcată de toate instituțiile de cultură din țară.

Vechii colaboratori ai Fundației, ai Serviciului Social alături de cari s'au legat și nouile serii de studenți ploșteni și prahoveni, entuziasmați de apelul profesorilor George Brătianu, Daicoviciu și Ion Conea, s'au hotărât să participe cu toată convingerea și puterea lor de muncă la marea operă națională care din inițiativa profesorilor noștri va începe, în țară.

Totdeodată vă comunicăm că, în ședința premergătoare pe care am avut-o la Ploiești, s'au înscris 70 de ploșteni în mod voluntar pentru lucrările ce vor începe.

În același scop vom organiza o serie de ședințe de lucru pentru tineretul local, iar în cursul anului 1944, vom pregăti tot tineretul prahovean, pentru a-l trimite în serii, la taberele de lucru ce vor începe.

Încredințați că astfel programul căminului nostru este atins întru totul și că vom reuși să realizăm aceleași frumoase lucruri ca și în trecut în cadrul Fundației, vă transmitem asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președinte,

Prof. C. Popescu-Gruia

Domnule Director General,

În căminul nostru cultural orășenesc s'a încadrat în mod voluntar majoritatea tineretului cărturar local – titrate și titrați; studenți și studenți; eleve și elevi – care au început să desfășoare o impunătoare activitate, remarcată de toate instituțiile de cultură din țară.

Vechii colaboratori ai Fundației, ai Serviciului Social alături de cari s'au legat și nouile serii de studenți ploșteni și prahoveni, entuziasmați de a-

pelul profesorilor George Brătianu, Daicoviciu și Ion Conea, s'au hotărât să participe cu toată convingerea și puterea lor de muncă la marea operă națională care din inițiativa profesorilor noștri va începe, în țară.

Totdeodată vă comunicăm că, în ședința premergătoare pe care am avut-o la Ploiești, s'au înscris 70 de ploșteni în mod voluntar pentru lucrările ce vor începe.

În același scop vom organiza o serie de ședințe de lucru pentru tineretul local, iar în cursul anului 1944, vom pregăti tot tineretul prahovean, pentru a-l trimite în serii, la taberele de lucru ce vor începe.

Încredințați că astfel programul căminului nostru este atins întru totul și că vom reuși să realizăm aceleași frumoase lucruri ca și în trecut în cadrul Fundației, vă transmitem asigurarea deosebitei noastre considerațiuni

Președinte,

Prof. C. Popescu-Gruia

Această scrisoare am descoperit-o în valoroasa revistă „Cele trei Crișuri”, Anul XXIV, Februarie-Octombrie 1943

CORRESPONDENȚA POETULUI GRIGORE ARBORE CU BASARAB NICOLESCU (XII) (1975)

de Traian D. Lazăr

Răspunzând preocupărilor lui Basarab Nicolescu de a studia scrierile alchimiștilor medievali, Grigore Arbore îi destăinuie propriile preocupări în domeniu și lărgeste aria discuției referindu-se la gândirea teologică medievală în abordarea fenomenelor fizice.

Schimbând registrul comunicării și abordând probleme familiale, Grigore Arbore își sfătuiește prietenul, cum să asigure drepturile de moștenire ale fiului său, Bogdan, din prima căsătorie.

Grigore Arbore împărtășește bucuria lui Basarab Nicolescu, ce aștepta un copil din căsătoria cu Michelle, ce urma să fie cetățean francez și solicita să fie invitat la botez.

DOCUMENT

Scrisoare a lui Grigore Arbore nedată (probabil din 1975, întrucât acesta spune că are 32 ani, deci 1943+32=1975. Întrucât în textul scrisorii, Grigore Arbore urează soților Nicolescu să aibă un copil frumos și

se arată dispus a veni la botezul acestuia, scrisoarea poate fi datată înainte de 15 februarie 1975, când s-a născut Daria Solange fiica lui Basarab Nicolescu).

Dragă Abe,

Inutil cred să-ți spun că m-a bucurat scrisoarea ta. Mai ales pentru faptul că te văd din ce în ce mai abstras din contingent și trăind, cu destulă practicitate în lumea speculației pure. Ce-mi scrii despre alchimie mă preocupă și pe mine demult. Descoperisem și eu, ca orice profan, acest teritoriu plecând de la dorința de a-mi explica logic anume reprezentări figurative. De la un semn se ajunge însă la o semnificație, ce reprezintă o idee. Dar, din nefericire, ideile la rândul lor au un sens doar într-un context. Și uite așa, până să descoperi că în final se reduc la câteva adevăruri simple, de la care ar fi trebuit să plec, trece viața și ajungi ca mine la treizeci și doi de ani, să nu te mai îndoiești de nimic pentru că, într-o judecată parțializată mereu, te-ai îndoit deja de toate.

Pentru tine, ca fizician, lucrurile trebuie să aibă o cu totul altă valoare decât au, de pildă, pentru mine. Cât de extraordinară e în secolul al XII-lea, discuția teologică despre lumină, despre natura ei. Ce e interesant (nu acesta este cuvântul potrivit), e că trebuie să regăsim în gândirea unor oameni, ce teoretic știau mult mai puțin decât noi, o extraordinară voință de a da unui amănunt, unui minim experiment, valoarea unei căutări a adevărului. Ne lipsește această pornire. Noi căutăm nu adevărul, ci cuvinte care să-l exprime, nu un sens al lui, ci elementele constitutive. Nu cred că am făcut mari progrese!

Poate îți cad în mână scrierile lui Ghemistos Pleton¹ și Marsilio Ficino² (*Theologia platonica* – e doar în latină). Ne întoarcem încet la o dezbatere violentă ca cea dintre platonici și aristotelieni ilustrând-o printr-un conflict nu între inteligențe, ci printr-un conflict între sisteme ideologice. Cea mai mare dramă a “societății actuale” e că a pierdut sensul eficienței rațiunii libere și individuale. Conștiința colectivă a devenit o invenție, ce prelungește o deja anunțată formă de tiranie mentală. Trebuie, cred, să ne întoarcem puțin îndărăt, ca să putem privi în viitor. Dar cu atâți imbecili în fruntea noastră, mă îndoiesc că o atare acțiune va da rezultate.

Ce-mi spui despre celelalte (inclusiv ce se spune în anexă) intră într-o schemă, ce o cunosc foarte bine. Avocații noștri se pricep să facă nu numai șantaj sentimental, ci și altfel. Te sfătuiesc personal ca urgent să

dai procură să se facă act de donație a casei în favoarea copilului. Cred, de altfel, că, între timp, a și ieșit decretul, care trece în proprietatea statului bunurile rezidenților. Nu-ți face sânge rău; era mai bine dacă făceai asta de la început, cred. Singura chestiune care merită o rezolvare onorabilă este aceea a pensiei pentru Bogdan care, așa inteligent cum e va realiza curând că mama sa a fost dispusă la puține sacrificii în ce îl privește.

S-ar putea să mă duc, la sfârșitul lui martie 10 zile acasă, deși soția mea mă roagă să-mi văd de treabă, căci înțelege perfect că vor urma multe dificultăți și probabil va trebui să îmi consacru, cea mai mare parte a energiei mele construcției socialismului între propriile hotare. Dar Domnul e mare: am văzut câte ceva (nu mă refer la călătorii, ci la propria experiență circumscrisă doar la un anume mediu) și am învățat că înțeleptul azi e nebun și mâine e stimat.

Neaspirând la nimic pot să înfrunt în liniște ambele situații. Vă îmbrățișez și vă doresc un copil frumos. (Chemați-mă la botez!)

Grigore.

¹ Gemistos Pleton (aprox 1360-1454), filozof bizantin adept al filozofiei lui Platon, participant la Conciliul de la Florența (1438-1439). Este autorul unui tratat despre diferențele dintre Platon și Aristotel

² Marsilio Ficino (1433-1499), important filozof al Renașterii italiene, conducătorul Academiei platoniciene din Florența. Traducător și interpret al filozofiei lui Platon.

OAMENI ȘI INSTITUȚII PLOIEȘTENE

de Traian D. Lazăr

Cunoscătorii istorici ploieșteni Emilia Luchian și Nicolae Petrescu-Redi au îmbogățit istoriografia orașului cu un nou volum: *Oameni și instituții în Ploieștiul sfârșitului de secol al XIX-lea (1878-1900)*, Editura Karta-graphic, 2017. Cartea este o scriere de maturitate a celor doi autori, situată pe linia unor mai vechi preocupări. Doamna Emilia Luchian a mai publicat, pe lângă numeroase articole dedicate istoriei ploieștene, volumele: *Aromânii – pretutindeni și nicăieri*, în 2007, iar în anul 2010, *Fereastră în timp – Ploieștii în 1928*. Din cele 20 de volume publicate de către domnul Nicolae Petrescu-Redi, istoriei îi sunt consacrate volumele: *Bulevardul Independenței – 1999* și *Comunitatea elenă din Prahova*- ediție bilingvă, 2011. Istoria constituie și sursa de inspirație pentru volumele de poeme, aforisme, maxime, catrene publicate de domnul N. Petrescu-Redi și pentru articolele din revistele din țară sau din Italia și Franța.

Volumul menționat debutează cu un *Argument* ce expune viziunea autorilor asupra problematicii abordate, constituind o adevărată filozofie a istoriei în variantă succintă și condensată. Se expune și un sumar comentariu asupra bibliografiei folosite, precizându-se că la originea cărții se află lucrarea domnului Nicolae Petrescu-Redi, *Primăria orașului Ploiești în perioada 1878-1900*, dezvoltată ulterior.

În *Argument*, ca și în prima parte a capitolului I, intitulat *Lumea și noi*, este de admirat amploarea viziunii redacționale, caracterul general al informațiilor vehiculate, sugestivul tablou rezultat, care prezintă un

oraș, orașul nostru pe fundalul istoriei naționale și universale. Trebuie să recunoaștem că nu e la îndemâna oricui ca, în câteva pagini, să treacă în zbor peste istoria lumii, a Europei, a României de la 1878 la 1900 atingând uneori cu aripa și Ploieștiul.

În redactarea capitolului I predomină spiritul sintetic. În două pagini, autorii trec de la urmele arheologice mezolitice de locuire pe teritoriul actualului oraș, la statutul de sat al localității în secolul al XV-lea, târg în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea și oraș începând din secolul al XIX-lea. Autorii folosesc o mare varietate de izvoare istorice: dicționarul lui M. Apostol, monografiile lui Al. R. Budescu și M. Sevastos, cronologiile, istoriile în date ale lui M. Chirulescu și Paul D. Popescu, memoriile lui Zaharia Antinescu și Al. Candiano-Popescu, volumele de documente publicate de I. St. Baicu și C. Dobrescu, lucrările de istorie locală elaborate de C. M. Boncu, M. Rachieru, D. Stănescu, etc.

Redactarea sintetică a textului este presărată cu flori de expresie menite să-i învioreze ariditatea. În unele se recunoaște stilul prof. N. Petrescu-Redi. Altele sunt rodul gustului și căutărilor doamnei Luchian Emilia în tezaurul înțelepciunii universale. Ele apar sub forma mottourilor tuturor capitolelor. Reproducem două dintre ele: Vrei să cunoști lumea? Privește-o de aproape. Vrei să-ți placă? Privește-o de departe! (I.L. Caragiale); Ca să faci loc ideilor noi, trebuie să scapi de cele vechi.

Începând cu cel de al doilea capitol, s-a schimbat maniera de lucru, reușindu-se o eficientă îmbinare între spiritul sintetic și cel analitic, modalitate aplicată succesiv

unor aspecte distincte ale istoriei orașului: structurii și funcționării principalelor instituții ale orașului, primăria și consiliul comunal; structurii administrative; utilităților specifice unei localități urbane și activităților specifice vieții urbane.

În redactarea nucleului cărții, cel care justifică și titlul ales oamenii și instituțiile orașului, autorii manifestă moderație abținându-se de la interpretări exagerate, care ar putea naște polemici nesfârșite. Ne referim la dihotomia funcției de primar. Este acesta reprezentantul cetățenilor care l-au ales, ori executantul programului partidului din care face parte?

Probitatea științifică și dorința de înțelegere și acceptare de către colegi și cititori a demersului lor științific îi determină pe autori să dezvăluie regulile după care s-au condus în cercetarea și redactarea materialului privind activitatea primarilor: „Vom încerca să creionăm personalitatea fiecăruia, evenimentele prin care au trecut, faptele care le-au marcat activitatea, împlinirile și nereușitele, atât cât s-a scris și s-a știut. Vom aduce în sprijinul ideii, diferite documente găsite în arhivele Primăriei orașului, pe care le vom prezenta în capitolele următoare”. Cititorii vor constata că autorii și-au onorat promisiunile.

În prezentarea personalității și faptelor primarilor ploieșteni dintre 1878-1900, autorii aveau de ales între o viziune restrânsă, limitată la mandatul primit (durată și prerogative) și una amplă, înfățișând omul și realizările sale în contextul epocii. Au preferat a doua modalitate și bine au făcut.

Primarul, omul și funcția, ne este prezentat în mediul social-politic în care a trăit și acționat, fapt ce înlesnește priceperea corectă și completă a personalității sale.

Autorii au o atitudine interactivă cu propria redactare, își percep scrierea și din postura de cititor. Când liberalul C.T. Grigorescu și conservatorul Gh. Gr. Cantacuzino au ajuns amândoi, ca aleși ai electoratului ploieștean în Camera Deputaților, autorii semnaleză „originalitatea” asocierii liberalo-conservatoare în gusturile/opțiunile alegătorilor ploieșteni prin comentariul „interesantă asociere”. Români imparțiali, vorba lui Caragiale!

Presupunem că fiind captivați de fluxul redactării autorii nu au mai apucat să amendeze instabilitatea opțiunilor unor politicieni, în colimator fiind C.T. Grigorescu, partizan aprig al lui Cuza la 1859 și participant la înlăturarea acestuia în 1866. Emilia Luchian a revenit asupra temei și a tratat-o competent în volumul *Ploieșteanul. Chip și Mască*, Editura Karta-Graphic, 2017.

În capitolele III-VI, autorii tratează elementele caracteristice ale urbanismului ploieștean la finele secolului al XIX-lea. Ne sunt înfățișate elementele tehnice și estetice ale evoluției Ploieștiului de la statutul de târg la cel de oraș și totodată de trecere de la civilizația tradițională, impregnată cu urme orientale la civilizația occidentală.

Activitatea comercială a târgului, ce devine oraș, își pierde ritmul săptămânal sau sezonier devenind cotidiană

și desfășurată în spații permanente, cum ar fi prăvăliile în stil austriac, amintite de autori. Activitățile productive specifice târgului, meșteșugurile din ateliere, devin industrii practicate în manufacturi și fabrici, aspect înfățișat de autori inclusiv prin prisma măsurilor de protecție și încurajare.

Întrucât nu au dorit să realizeze o lucrare excesiv de voluminoasă, autorii au tratat punctual alte aspecte ale modernizării urbanistice. Principala transformare s-a produs treptat și a vizat structura așezării în conturarea căreia interesele proprietarilor individuali s-au subordonat treptat intereselor comunității. Realizarea unei structuri sistematice a așezării a impus cedări, renunțări, vânzări de proprietate și chiar exproprieri pentru alinierea străzilor, canalizarea râului Dâmbu, construirea unor obiective administrative sau culturale comunitare.

Casele construite din paiantă sau bârne de lemn s-au restrâns numeric, răspândindu-se casele de zidărie, construcții cu decorațiuni din baroc sau Art Nouveau, ce voiau să imite pe cele din capitală.

În bisericile de plan treflat alături de elementele decorative bizantine apar unele preluate din stilurile neoclasic, baroc sau din bazilicile italiene.

Hanurile sunt înlocuite de hoteluri, iar ospelurile de restaurante.

Integrarea în modernitatea occidentală este ilustrată și de evoluția iluminatului public de la felinarele cu gaz (1857), produs într-o rafinărie de tip industrial cu utilaj împrumutat din Germania, felinare și stâlpi aduși de la Paris, la iluminatul electric (1903). Merită reținut faptul că, în procesul de modernizare, românii, ploieștenii, nu au avut numai rolul de receptori, ci și pe acela de inițiatori și promotori în anumite domenii.

Aprovizionarea cu apă a orașului a evoluat de la sacale și fântâni cu roată sau cumpănă, la pompe de apă și puțuri sistematice.

Căile de comunicații au evoluat de la străzile de pământ tasat, înguste și întortocheate, în formă concavă pentru scurgerea apei, la străzi pavate cu pietriș ori cuburi și format convex. Realizarea de vârf în domeniu a constituit-o amenajarea bulevardului (1878-1894).

Instituțiile de cultură, mai ales școlile sunt și ele tratate prin prisma modernizării în structură și funcționalitate.

S-ar fi convenit ca tabloul modernizării urbanistice să fie încununat cu prezentarea modului de viață orășenesc, iar pentru aceasta autorii ar fi trebuit să apeleze la izvoarele istorice literare. Anumite informații privind modificările intervenite în viața cotidiană (jour fix, primul revelion la Ploiești) au fost presărate în text, dar fragmente compacte înfățișând viața cotidiană a unui ploieștean (primarul?) și a unei instituții ploieștene (primăria) ar fi întregit optim imaginea urbanității.

Autorii au relatat faptele pe un ton obiectiv, au folosit terminologia științifică adecvată temei, nu s-au lansat în interpretări hazardate, au argumentat temeinic și convingător ipotezele susținute, și-au redactat cu talent ideile, iar toate acestea fac din acest volum o lectură plăcută și instructivă.

CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE „IULIA HASDEU”

EDIȚIA A XVII-A, PLOIEȘTI
Octombrie- Noiembrie 2019

Premiul II:

Doliș Viviana

Colegiul Național „Gheorghe Vrânceanu” Bacău

Anastază

La malul mării am șezut
și-am plâns.
Am plâns până când salinitatea
a atins cote alarmante
și valurile scoase din fire
au organizat o revoluție
și-au început să scalde malul
în sens invers.
În sens invers marinarii
descoseau năvoadele de pești
și-n vremea asta
sufletul le evada prin gaura de pipă
sau pipele însele le fumau sufletul?
nu mai știu...
și tot marinarii
spuneau că dinspre alte țarmuri
se-aude zvon de lume nouă.
O lume nouă anunța tardivă
că toți zeii au murit azi-noapte,
că cerul și pământul se vor răsturna,
iar Eva cu al ei Adam,
vor cădea din Rai,
chiar între Tigru și Eufrat
și nu, nu vor da peste lupte de talibani,,
căci timpul anunța protocolar în ziar
că se va lua singur de coadă
și se va arunca-ntr-o groapă,
își va turna tărână-n cap
și se va naște iar.
Și se va naște iar și omul
nu din pământ suflat de zeu
ci se va dura singur din foc
(focul mării Creații nu va tremura)
pentru prima dată în istorie
omul va fi liber
nu va mai fi vlăguit de teama,
că oricând un zeu l-ar vântura
de pe-a lumii față
(poți oare să iei totul de la început?)
De la-nceput se va clădi și Roma,
de data asta va dura o zi,
o zi, doar una-mi trebuia

să văd cum piatră peste piatră
templul noii cetăți se va-nălța
și nu va mai sta pe-o cocină de porci
ci pe un falnic imperiu de cuvinte.
Un imperiu de cuvinte aș fi scris
dacă n-aș sta acum pe malul unei mări
și-aș plânge.

Delir organic

Poți oare, tu, să uiți
o zebra mergând pe bicicletă
haotic, pe vertebrele chircite,
atomii dansând Tarantella
pe muzică de Bach, pusă pe dos,
un rinocer al cărui corn s-a rupt
de tâmpla tablelor de lut
de la intrarea-n Iad,
neuroni surescitați, mai, mai să pocnească,
o inimă care lansează-n vene
hematii-grenade, globule-cărămizi,
continentele care se ridică din mare
marea de cretă care îneacă plămânii,
soarele văzut de la spate
care era de fapt ros până la sânge,
iar o arteră atârna obosită între cer și pământ,
galaxiile care se ciocneau
în spațiul strâmt dintre emisfere,
muzica sferelor care-n adevăr era
bătăi de inimi candidă,
(așadar, era pe-atunci Platon îndrăgostit?)
geneza lumii, care doar noi știm
a durat o zi și numai una
cum poți să uiți, tu,
toate astea
spune-mi,
că eu nu-nțeleg.
Poți să te reciclezi de atâtea mii de ori
încât să fii cu totul altul,
poți să-ți secționezi inima de trup
s-o zvârli într-un ibirc de cafea mocnită,
să ți-o topești încet pentru vecie?
Dar eu,
pot să mă ascund și după lună,
pot să mă scufund și-n abis,
iar la presiuni ucigătoare
să fiu doar așchii și nisip,
pot să stau să număr stelele pe cer,

celulele unei balene,
ochii unui infinit năvod,
particule din univers,
pot să îndur obuzele la Waterloo,
fisiuni atomice în reactor,
oul universal care s-a spart.
și totuși n-aș putea să uit.
dar spune-mi
tu cum poți?

Durere de cap

Vreau să mă lamuresc!
îmi poate spune cineva
pe ce stradă găsesc porțile Iadului
nu de alta, dar
mă gândeam să le închid.
s-au liberat vreo șapte drăcușori
și pe gura cheii au intrat în casa mea
au tăbărât nestingheriți și-au început urgia:
unul cu un târnăcop,
sapă după cuarț incendar în scalpul meu,
altul își verifică ecoul în urechea mea,
(da! ecoul se propagă monstruos până în ochi, te
poți opri)
încă unul forează după apă prin globii oculari
și altul, mai nesuferit decât tovarășii săi
își plimbă Cerberul pe cerebelul meu,
restul fac ritualuri oculte,
care implică obiecte ascuțite
oare unde?
chiar pe tâmpla mea.
Eu cred că migrena e un act demiurgic
nevralgia – Big Bang-ul legendar.
dă mai tare cu târnăcopul ăla-n cap
și Geneza se va face iar.

Primul om care s-a ridicat
din apele primordiale
nu s-a mirat de ”marea creație”
ci a strigat:
”Doamne,
ce-i durerea asta de cap?”

Moartea tragediei

O liră spartă-i aruncată-n pod,
bucăți de marmură prăfuită
se lungesc sub umbra unui dorifor ciobit,
tablele cu legi romane
se topesc azi suspendate
de-un fir de ceață istovit,

iar din ele
cuvintele se preling obosite
printre crăpăturile unei amfore
și mai departe
până la azilul de nebuni
și mai departe
vor bălți la gura unui musaget răstignit.
Muzele și-au dat demisia aseară,
s-au angajat secretare
la o bancă, peste drum
acum stau de vorbă-n pauza de cafea
cum că s-a scris în ziarul virtual
știri,
ai spune apocaliptice:
”Pan a murit! Pan a murit!”
și cu el a luat în mormânt
întreaga lume care-a fost odată.
doar Clio și-a păstrat toga și laurii,
rămasă, notând ”istoria” cum curge
zâmbind,
ea știe cum istoria-a murit de mult.
Acum satirii aleargă,
șocați până la paroxism
”cum? scena teatrului de piatră,
înlocuită cu-n ecran steril.”
ce pot să mai zic de Orfeu?
s-a-runcat singur în brațele Bacantelor
mai bine să mori decât să vezi
iubirea,
cum e tăvălită prin noroi.
Barbarii au invadat Grădini de Hesperide
și-au scris pe ele:
”teren capitalist”,
merele de aur zac mustind
în zeci de cutii de suc,
pe rafturi luminoase de prin magazine.

Imi spui că din șapte vieți,
pe cea de-acum vei paria eternitatea
bine că ai în mâini numai parale
(sau poate păcate)
dacă în inimă ți-e frig și-i vid.
eu aș ucide mecanismul,
metempsihozei obsesive,
mi-aș pune laurii și toga,
aș acorda lira din pod,
și m-aș întoarce-n mit.

Poemul firelor

Eu nu spun niciodată zorilor pe nume
chiar dacă știu mai bine ca oricine
că dacă-i strigi numele diminața

întâiului fir de soare
atunci,
bolnavă de apoplexie,
întreaga lume s-ar descoase-n fire
fire de sânge, sare,
cretă, argilă, nisip,
fire de păr și fire de noapte,
fire de somn și fire-ncurcate,
ce-ar mai conta atunci că firul unora,
care figura cu pudoare pe lista
băbuțelor Parce
să stea la tăiat chiar dimineța.
ce-ar mai conta,
când lumea toată-i numai fire.
De aceea mă tem mai mereu
să-mi facă cu ochiul ziua de mâine
să văd atunci înscris în orbite,
fatidica zi,
în care firul meu se va programa
să se lungească resemnat
pe lama foarfecelor ruginite
și vai!
n-ar știi nimeni atunci
să strige zorile pe nume
să facă chiar atunci din lume
fire și numai fire.

Premiul III

Ionică Andreea-Bianca

Colegiul Militar „Ștefan cel Mare”
Câmpulung Moldovenesc

Talisman împotriva uitării

Erai făcut din raze de soare
și dimineți târzii sau după-amiezi sufocante,
având pe inimă o urmă de lună,
cu replici din lămâi și
cuvinte din șiruri de stele,
ochi de miere
și cu buzunarele pline de nisip,
talismanul tău împotriva uitării.

Te jucai cu un elastic galben,
păreai un copil cu răs molipsitor,
până să-mi spui zâmbind forțat că
galbenul e infern.

Voiam să te întreb cum poate lumina transparentă
să ascundă un prag spre noapte,
dar plecuseși deja cu niște zaruri.
Mi-ai luat ploaia din privire, lăsându-mi

adevărul din ochii tăi și
o realitate turtită între pieptul
răsăritului și cel al apusului.

Uram galbenul, spunându-mi că nu mă prinde,
acum îl caut în orice nonsens.
Îți stă bine îmbrăcat în el. Ce paradox!

Se numea... Ana

Obişnuiam să merg pe sârmă
până am căzut
lângă o privire aruncată spre cer.
Mă tot întrebam cum funcționează finele
mecanisme
ce-i conturează un omega între sprâncene
și-i modelează buzele într-un zâmbet plin de culori.
Am aruncat cu toată poezia ce-mi levita în plămâni,
dar nu am reușit să provoc nici cea mai mică
mișcare
a oricărui mușchi încremenit de inocență.

Când m-am așezat să văd ce poate fi
așa de captivant
mi s-au evaporat toate cuvintele
între mii de forme alergând una după cealaltă
într-un vals nesfârșit de orgolii
ce spârgea timpul.

Mi-a fost frică să-mi ridic privirea
sau să tremur pleoapa, gândindu-mă
că nuanțele se vor dispersa...
până când cineva m-a luat de mână
și am fugit ca doi copii, aruncând zâmbete în toate
părțile,
spre marea involburată,
spărgând în ochi valuri de teamă.
Prindeam speranța din vânt...
Soarele orbitor mi-a zis că
se numea... Ana.
Ca-n știuta baladă.

Proiecție în noapte

Nu mi-e dor de tine,
doar de parfumul de septembrie
din porii tăi dilatați,
de vânătoarea de priviri prin întuneric,
de cum îți pocneai degetele din cauza fricii,
de golul din stomac când simțeam că
se apropie 21
și de aerul ce ți se bloca în gât, lăsându-ți

gust amar de octombrie.
 Mi-e dor de jocul cu pulsul tău
 când mă lipeai de tremuratul inimii,
 de cum îmi împloteai visele în poezia degetelor tale
 și de fluturii pe care-i coloram cum voiam.
 Mi-e dor de mâna ta încălzindu-mi
 fiecare centimetru de suflet,
 de emoțiile tale lângă lobul urechii mele.
 Mi-e dor de 2 AM și zâmbetul tău,
 de scările reci ca finalul.

Mi-e dor de tot ce am fi putut avea când
 ai plecat,
 lăsându-mă să cresc lângă
 proiecția ta în noapte
 pe foi nescrise de dor.

Am pierdut cheia spre ochii tăi,
 degetele nu mai formează rime regăsindu-se
 de când privirile ni s-au (com)plăcut
 în versuri albe, în cerul incendiat de toamnă
 și nervi melancolici agățați de nori.
 Pot căuta până apusul va uita de mine
 o speranță, un nor prăfuit, un vis mărginit de
 teamă...
 voi găsi doar refuzul,
 (de la partaj mi-au rămas fire strălucitoare de dor,
 tu ai luat restul).

Am fost o schiță povestită
 cu și pentru amuzament
 la gura unei sobe iluzorii
 într-o iarnă mai caldă decât șoaptele tale.
 Cândva, totul înflorea...
 Acum, nu știu dacă se ofilește sau dă în floare.

Când verile mă dor

La început nu erau răspunsuri,
 nici întrebări fără punct,
 fiind îmbătați de răsăritul prin care pluteam.
 Nemuritori, amorezați de noi,
 ne-am pierdut prin seri de argint
 când dansam prin iarna ta.

Îmi ascundeam zâmbetul
 în delimitarea dintre pupila și irisul tău,
 dintre noapte și miere...
 îmi lași în palme doar praf de amintire .
 Atunci când ai plecat mi-ai prins între șuvițe
 blonde de nisip
 o stea
 să-mi amintească de

serile în care eram pe picior de plecare.
 Când verile mă dor
 te caut printre pete de cerneală
 de pe pleoapa mea.

Caleidoscop

Din momentul în care irisul tău galben
 mi-a atins inima
 lumea a devenit un caleidoscop
 ale cărui culori și forme le învățai
 haotic și nepăsător.
 Flori cum n-am mai văzut!...
 Ba nu, mii de culori (de ce ai clipiiit?)
 mov, verde, roșu, galben, albastru, roz, negru...
 atâtea nuanțe că nu mai simt nicio conotație.
 Sunt doar la un ochi distanță de lumea ta,
 un ochi pe care nu-l pot deschide,
 pe care-l las să-și imagineze fluturii aruncați în
 abis.

Te văd clar în centrul unui imens ochi adormit,
 orizont al imaginației tale.
 Când verdele îmbibat în incert
 îți atinge privirea,
 schimbi imaginea:
 iar amăgiri dure ca diamantul
 și flori-de-nu-mă-uita... sau lalele negre?
 Mi-ai întins atâtea culori ca să le amesteci
 într-un negru deja știut?!
 Eram cu o pupilă în lumea ta, suprimându-mi
 propria creație.
 Încă te caut în orice extremă.

Mihaela Ilie – *Îți spun un secret*

Pagini dintr-o istorie a șahului prahovean (4)

de Constantin Marin

Iată ce mărturisea, în anul 2011, gazetarul și poetul Corneliu Șerban, autorului acestor rânduri:

Cred că aveam 10-11 ani când am văzut pentru prima dată în viață o tablă de șah și am asistat la o partidă, în care se confruntau cei doi adversari, care conduceau la luptă cele două „oștiri” în perimetrul format de cele 64 de pătrate albe și negre. Faptul s-a petrecut la Teișani, sat prahovean situat ceva mai sus de orașul Vălenii de Munte, în zona Teleajenului. Casa în care locuiam se afla nu departe de cea a unei familii, Purcărea, care avea patru băieți: Telu, Gelu, Oică și Vasile. Primii doi erau mai aproape de vârsta mea, ceilalți – mult mai mari decât mine. Trei lucruri îmi stârneau un interes deosebit la aceștia, după ce am ajuns să-i cunosc: aveau o minge de fotbal, „confecționată” dintr-un ciorap umplut cu diverse cârpe și cusut cu meșteșug, un aparat de radio cu galenă și cutia de șah (jocul de șah). Contactul cu cele trei „minuni” reprezentau o prioritate absolută (o premieră) pentru mine, fascinat fiind în primul rând de jocul de șah. Accesul la manevrarea pieselor îmi era, însă, limitat, frații Purcărea fiind avansați în cunoașterea tainelor șahului, iar eu având multă vreme doar rolul de privitor. Până la urmă, îndeosebi în compania celui mai mic dintre frați, am putut cunoaște regulile jocului și am înregistrat primele... înfrângeri. După un timp, am trăit și satisfacția primei victorii. Abia din acel moment am fost băgat în seamă și de ceilalți frați Purcărea. Bineînțeles, cu multe rezerve, cu o îngăduință superioară, mai ales din partea lui Vasile. Acesta era, de altfel, cu totul îndreptățit să aibă o asemenea detașare, fiind student în București, la filozofie, studiind șahul cu adevărat și devenind un real talent în această direcție. Mai târziu, după ce a devenit profesor și apoi secretar al primăriei orașenești din Văleni, s-a afirmat în domeniul șahului prin corespondență, cu remarcabile participări la nivel internațional. Am stăruit asupra acestor amintiri din copilărie, pentru a arăta că apropierea mea de șah are „rădăcini” îndepărtate și pentru a sublinia un adevăr dureros pentru mine. Datorită sărăciei în care trăiam, acest joc, la îndemâna a aproape oricui, îmi părea atunci un vis greu de îndeplinit, dacă nu imposibil. Povesteam acasă despre șah, doar-doar se vor gândi ai mei să-mi facă rost de unul, dar tatonările mele repetate n-au avut nici un ecou. Mă consideram în drept să beneficiaz de un privilegiu ca acesta, deoarece am luat mereu premii la școală, din clasa I până în clasa a VII-a, desfășurând în plus o activitate zilnică, în gospodărie (aprovizionarea cu lemne uscate, de la pădure, căratul unor găleți cu apă de la o fântână destul de depărtată de casă și chiar mai multe zile de muncă la cules de prune, la diverși oameni din sat, unde eram „plătît” cu 9 lei

ziua). În toamna anului 1950, când am devenit elev al Liceului „I.L. Caragiale”, din Ploiești, prima mare bucurie a fost să constat că, în internatul condus de neuitatul profesor N.I. Simache, existau mai multe jocuri de șah, pe care le puteam împrumuta în orele noastre libere, care ne rămăneau după cursuri și meditații. De asemenea, chiar în clasa mea aveam colegi care jucau șah și, mai mult, luau parte la diverse întreceri oficiale, organizate în Ploiești. Progresele izbutite pe parcurs mi-au dat posibilitatea să mă măsoar cu adversari din ce în ce mai serioși. Am avut astfel curajul să urmăresc competițiile ce aveau loc în imediata apropiere a liceului, pe strada Soarelui, la clubul constructorilor, la clubul Uzinei „1 Mai” Ploiești (de pe strada Democrației, dacă nu mă înșel), la clubul petrolului (de pe strada Diligenței), unde s-a inaugurat apoi Muzeul Petrolului și la Clubul „Petrolul” Ploiești (de pe strada Stadionului)...

...Gazetarul Corneliu Șerban rememorează secvențe din adolescența și tinerețea sa, vorbind, printre altele, despre întâlnirea sa cu marele maestru **Paul Diaconescu**:

Elev fiind în clasele a X-a și a XI-a, m-am alăturat mai înzestraților și experimentaților mei colegi Sergiu Munteanu, Gheorghe Aldea, Sorin Negrea, Paul Macri, Gheorghe Marinescu, Mircea Dinescu ș.a., participând la câteva concursuri (între care „optimile” de finală ale R.P.R.), ca posesor al categoriei a II-a de clasificare. Un amănunt demn de reținut este acela că, printre adversarii mei de atunci, s-a numărat și viitorul maestru emerit al fotbalului și candidat de maestru la șah, Mircea Dridea. În turneul respectiv, m-a învins după o dispută echilibrată, cu o replică onorabilă din partea mea, victoria asigurându-i obținerea categoriei I. În ce mă privește, deși cam prea târziu, am început un studiu mai atent al șahului, nu mi-au lipsit numerele „Revistei de șah”, mi-am cumpărat cărți, am urmărit tot ce era mai interesant, pe plan național și internațional, astfel că, atunci când am ajuns ziarist și am făcut consemnări din lumea șahului, eram un om avizat. Ori de câte ori intram într-o sală de șah și mă plimbam în liniște, printre mesele participanților la diverse turnee, trăiam clipe de adevărată fericire, când, analizând o poziție sau alta, anticipam mutarea necesară a unui maestru. Mirarea mea era că el mai stătea să se gândească îndelung, în vreme ce mie nu-mi trebuia atâta timp să găsesc soluția potrivită. Aveam, desigur, o atitudine superficială, șahistul în cauză având în vedere întreaga complexitate a partidei, posibilele variante de răspuns ale partenerului de joc, nenumăratele replici din partide cu desfășurări similare din arsenalul incomensurabil al marilor campioni, al jucătorilor de superclasă. La nivel competițional, n-am mai continuat, după plecarea la București, ca student [al Facultății de Filologie – n.n.].

Continuare în numărul viitor

Folclor și muzică populară de consum. Repere (III)

de Marian Lupașcu

Elemente definitorii ale fenomenului:

- baza de selecție se situează de obicei în mediul citadin, interpreții având, în cel mai bun caz, vagi rădăcini rurale. Sunt preferați cei integrați în mișcarea festivalieră națională (fosta „mișcare culturală de amatori”), deveniți un fel de semiprofioniști care mai cântă, ocazional, la petreceri și nunți;

- selecția se realizează pe criterii care vizează frumusețea fizică, prestața, aptitudinile muzicale, teatrale și, nu în ultimul rând, posibilitățile materiale;

- interpretul este ori solist vocal ori solist instrumentist și cunoaște câteva șlagăre pe care le reproduce sau le adaptează posibilităților sale tehnice;

- profesionalizarea implică obligativitatea educației muzicale. Rareori interpretul frecventează sistemul formalizat de învățământ la stat. De obicei, se mulțumește cu Școala populară de artă din zona de origine, unde un profesor îl învață, în spiritul și cu metodele muzicii savante, câte ceva din tehnica vocală (dicție, respirație, impostație, vocalize) sau instrumentală (poziția corpului și a instrumentului, emisia sunetului, game, arpegii), confecționându-i totodată un început de repertoriu. Câțiva au obținut totuși diplome de la facultăți particulare;

- compozițiile sunt notate (melodie, text, armonie, știmate pentru solist și pentru fiecare instrument);

- funcție estetică, de divertisment.

Text:

- tematica este diversă, de la texte care mimează folclorul (de dragoste, de nuntă, de beție), până la absurdități fără logică, sistem metric sau rimă (macabre, pornografice);

- sistemele metrice (hexa și octosilabic) pot fi extinse chiar și la 11-14 silabe;

- sunt învățate elemente minimale ale stilurilor muzicale, particularități ale graiurilor zonale și expresii dialectale, chiar dacă interpretul provine dintr-un alt loc;

- rima pereche predomină încă, dar câștigă teren rima încrucișată și, mai nou, alternanța celor două;

- majoritatea textelor sunt „făcute la comandă” de învățători, profesori, actori, „poeți țărani”.

Relație text–muzică:

- indiferent de mesajul textului, muzica trebuie să fie antrenantă și să exalte bună-dispoziție;

- sistemul metric lărgit poate fi suprapus pe un tipar melodic construit în manieră folclorică, iar „înghesuirea vorbelor” este evidentă;

- refrenul este obligatoriu și are unul/mai multe versuri sau chiar simple vocabule (înlocuire de vers, onomatopoeie ale instrumentelor), montate pe un contur melodic percutant;

- mai multe refrane pot coexista în aceeași piesă;

- alternanța regulată cuplet–refren(e).

Muzică:

- dimensiune redusă (3-5 strofe melodice);

- timp standard 3 min.;

- melodie facilă, schematică, ușor de fredonat

(șlagăr) sau amplă, complexă;

- ritmuri inspirate din dansurile folclorice cu circulație zonală generalizată: Horă, Sârbă pentru Muntenia–Oltenia; Purtată, Învărtită, Hațegană pentru Transilvania; Roată pentru Maramureș-Oaș; Horă, De doi pentru Banat; Geampara pentru Dobrogea; Horă mare, Corăghească, Bătută, Trilișești pentru Moldova-Bucovina;

- tempo moderat/rapid (în funcție de scop – „de ascultare”/de dans/de virtuositate).

Influențe ale muzicii savante:

- acordaj standard (la¹ = 440 Hz);

- sistem sonor tonal;

- sistem ritmic divizionar;

- accent principal (metric) pe timpul 1 al măsurii;

- ambitus mare (chiar peste octavă);

- profil melodic predominant ascendent;

- compoziție bazată pe contrast (melodic, ritmic, timbral, de tempo, registru, caracter);

- formă arhitectonică stereotipă, dar cu dezvoltări elaborate. După introducerea orchestrală, alternează secțiunile solistice cu *tutti*. Introducerea și „ritornela” preiau elemente din partitura solistică, în aceeași tonalitate și în același tempo, eventual cu alte formule ritmice și în alt registru;

- tehnica de interpretare (vocală sau instrumentală) implică acordajul, temperanța, eliminarea sunetelor „parazite” (ison gutural la fluier, emisie aspră la țipurituri), cântatul cu microfon;

- virtuositatea și epatarea publicului sunt scopuri în sine (de la tempo exagerat de rapid, ornamentică bogată dar standardizată, până la „circărie”);

- suportul armonic tonal, împănat cu contramelodii, și orchestrația sunt obligatorii;

- coordonarea ansamblului este asigurată de un dirijor care, împreună cu solistul, poate fi și compozitor–textier–orchestrator;

- interpreții studiază separat, învață partitura apoi o reproduc, variațiile fiind imperceptibile. Urmează repetiții de asamblare. De multe ori, instrumentiștii din orchestră cântă cu știmate în față, chiar în spectacol.

Prezența scenică:

- elementele personalizate de imagine, teatrale (costum, accesorii, coafură, machiaj, mimică, gestualitate, vocabular, ton, mișcare scenică, decor), individualizează interpretul și potențază atmosfera de spectacol.

Publicitatea în spațiul virtual și în mass media formează și consolidează statutul de vedetă. Cota de piață a interpretului crește, și, în consecință, este solicitat să cânte în toată țara și chiar în străinătate (îndeosebi în comunitățile românești).

Din păcate, România este singura țară europeană unde, în ciuda evidenței, se perpetuează, interesat, falsa idee că folclorul și compozițiile cu tentă tradițională sunt sinonime.

Pilot Elena Bulgaru - prima femeie instructor și pilot pe elicoptere din România

de Marin Alexandru

Moto: „De ce iubim noi zborul și de ce zburăm/ Ca să trăim în superba imensitate a spațiului infinit, splendida voluptate a existenței solitare. Ca să ne bucurăm de puritatea de pe întinsul cerului.”

Antoine de Saint-Exupery (pilot și scriitor francez)

Din vechile articole de la revista „Atitudini”, referitoare la eroii aviator Gheorghe Mociorniță și Alexander Henri Schwartz, am precizat că Universul ne-a procreat și ne-a dotat cu tot ce avem în dotare, iar pe parcursul perioadei de timp (inventat de om), atât regnul animal, cât și regnul vegetal, s-au perfecționat, după numeroasele generații studiate din „Muzeul Naturii” de numeroșii oameni de științele naturii. Pentru perpetuarea speciilor, claselor și grupelor, au fost create partea masculină și partea feminină, fără de care nu pot apărea urmașii. Aceștia, vor fi dotați și vor dobândi performanțe superioare, necesare perfecționării continue a claselor, speciilor și grupelor. În felul acesta au apărut și îndeletnicirile fiecărui sex, mascul și femelă, dar care pe parcursul fazelor de dezvoltare a necesităților și condițiilor existenței, s-au amestecat în funcție de situație. În aceste situații, femela a preluat din activitățile care reveneau masculului și invers. Numai așa se explică: femelele s-au perfecționat și au preluat meseriile bărbătești. Referindu-ne la activitatea de aviație, deși există un mare număr de legende, manuscrise și alte documente. Noi ne vom referi și limita numai la legenda lui Dedal și fiul său Icar, la evadarea lor din labirintul din insula Creta, unde erau închiși. În cazul nostru, aviatorilor, femeilor la început nu li s-a permis să se înscrie la școlile de pilotaj, fiind obligate să fie decât spectatoare la ce execută bărbații. Mai târziu, după ce la conducerea unor grupări de oameni, țări și școli de pilotaj au fost bărbați care au gândit și au dat voie și femeilor, datorită și perfecționării a celor necesare, multe femei având o inteligență și gândire superioare, în urma unor teste, au fost admise să urmeze aceste școli de pilotaj și chiar să obțină brevetul de pilot. Astfel, doamna Bulgaru Elena, fiind dotată cu aceste calități a reușit să devină pilot și nu oricare, ci de o înaltă clasă. Dar pentru a ne face o imagine corectă, să ne întoarcem la începuturile aviației, când prima femeie a executat cu balonul, prima incursiune în troposferă, până în zilele noastre. Atracția zborului pe cerul pur, fără pic de norișor, de un albastru cristalin, de frumusețea orizonturilor îndepărtate și infinite, perpetuarea peisajelor mereu noi, cu liniștea, tulburată decât de zumzetul regulat al motoarelor avioanelor, de senzația triumfului omului asupra mașinii de zburat și a elementelor naturii, au tentat și au atras pe ființele sexului frumos și delicat,

care au avansat cu pași repezi spre vârful piramidei și al performanței, încă de la începuturi. Datorită faptului că zborul nu face diferența între sexe, meseria aceasta este dură, periculoasă, adeseori ingrătă, punând probleme greu de rezolvat chiar și pentru bărbați, îndurând adesea nedreptăți, fiindcă sunt femei, dar pe care le-au suportat cu un surâs, care deseori ne cucerește sau ne liniștește. Am cunoscut multe dintre îndrăgostitele cerului, pentru zbor din patria noastră, am citit ceea ce s-a scris despre nenumărate avioane celebre, care și-au înscris numele în cărțile cerului. Ele au fost și sunt admirate pentru curajul, munca, perseverența și uneori chiar pentru privațiunile pe care le-au suportat, ca să se înalțe și să plutească în împărăția nesfârșită a cerului. Din dorința de a zbura, chiar și când nu se știa dacă aerul este respirabil, primii pasageri au fost o oaie, un cocoș și o găscă, urmând ca la 15 octombrie 1783, primul care s-a ridicat în aer din clasa bipezilor, Francois Pilatre de Rozier, cu un balon cu aer cald la înălțimea de 20 m, iar la 20 mai 1784 a admirat Parisul de la câțiva zeci de metri. Numai după câteva zeci de ascensiuni cu oameni la bord, doamne de la curtea lui Ludovic al XVI-lea au cerut să fie luate pasagere și câteva femei, fiind admirate pentru curajul lor. Acestea au fost: marchiza de Montalembert, contesa de Montalembert, marchiza de Podenas și domnișoara de Lagarde însoțite de marchizul de Montalembert și de domnul Artaud de Bellevue. La 4 mai 1784 s-a efectuat primul voiaj aerian cu un balon liber, având la bord o reprezentantă a sexului frumos. Balonul era pilotat de aeronautul Fleurent, iar pasagera sa se numea doamna Marie-Therese Thible, care a apărut îmbrăcată elegant, într-o haină de dantele fine și o pălărie mare cu pene. În careul format de un număr imens de spectatori, între care însuși regele Suediei care a ținut să ia parte la acest spectacol rar. Publicul părea mai emoționat decât aeronauta. Aceasta urcă cu grație în nacela balonului. De aici privea calmă și zâmbitoare mulțimea care se înfricoșă când balonul a început să se înalțe, devenind din ce în ce mai mic, încât nu se mai putea distinge nici inscripția „GUSTAVE” care era scrisă pe el. Ascensiunea a avut loc la Lyon, balonul parcurgând o distanță de 3,5 km, pasagerii plimbându-se prin înălțimile însoțite ale cerului timp de 45 minute. La Londra, o altă amazoană a aerului și înălțimilor, doamna Sage a dorit, la fel ca și franceza Thible, să efectueze și ea un zbor, într-un balon pilotat de italianul Vincent Lunardi și coechipierul său Briggin, zbor care urma să se execute în ziua de 14 septembrie 1784; nu a reușit, deoarece dimensiunile balonului erau prea mici.

Continuare în numărul viitor

EVENIMENTE CU DATE NEPRECIZATE COMPLET

2020 – Anul omagial al pastorației părinților și copiilor și Anul comemorativ al filantropilor ortodocși români (B.O.R.)

- 2490 de ani de la nașterea filosofului antic Socrate (470-399 î. Hr.)
- 2290 de ani de la moartea filosofului grec antic Epicurus (341-270 î. Hr.)
- *1955 de ani de la moartea filosofului roman Lucius Annaeus Seneca (cca 04 î.Hr. – 65 d.Hr.)
- Încep campaniile împăratului roman Traian împotriva Daciei (101-107)
- *1950 de ani de la moartea poetului latin Lucan (39 - 65)
- S-a ținut primul Sinod Ecumenic, în timpul împăratului Constantin cel Mare, unde s-au alcătuit primele articole din „Crez” (325 d.Hr.)
- Sinodul de la Efes a definit doctrina despre Fecioara Maria-Născătoare de Dumnezeu (Theotokos), act care a sporit numărul reprezentărilor ei în iconografia creștină (431 d.Hr.)
- 1040 de ani de la nașterea fizicianului Avicenna (Ibn Sina) (980-1037)
- 585 de ani de la nașterea pictorului și sculptorului Andreea del Verrocchio (1435-1488)
- 555 de ani de la nașterea pictorului Hans Holbein „Cel bătrân” (1465?-1524)
- 565 de ani de la tipărirea de către Gutenberg a Bibliei (Meinz, 1455)
- 505 de ani de la moartea tipografului Aldus Manutius (1449-1515)
- 495 de ani de la nașterea compozitorului Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525?-1594)
- Domnitorul Mihai Viteazul instalează la Ploiești tabăra militară în vederea luptelor din Transilvania (1599)
- La Sibiu, a apărut un „Evangheliar” slav-român, fiind cel mai vechi tipărit în limba română, păstrat până astăzi (1551-1553)
- Începe domnia lui Matei Basarab în Țara Românească (1632-1654)
- 365 de ani de la nașterea cronicarului Radu Greceanu (1655-1714)
- 360 de ani de la nașterea scriitorului Daniel Defoe (1660-1731)
- 360 de ani de la nașterea lui Antim Ivireanul (1660-1716)
- 355 de ani de la moartea pictorului Goroc Nicolas Poussin (1594-1665)
- 350 de ani de la nașterea stolnicului Constantin Cantacuzino (1670-1716)
- 345 de ani de la apariția „Letopiseșului Țării Moldovei de la Aaron Vodă Încoace”, monumentală operă a lui Miron Costin (1675)
- Dimitrie Cantemir redactează „Descrierea Moldovei”, la cererea Academiei din Berlin (1716)
- 250 sau 240 de ani de la nașterea omului politic Tudor Vladimirescu (1770? 1780-1821)
- La Viena este tipărită prima carte de matematică în limba română (1777)
- Se începe construirea Sinagogii Mari din Ploiești (Templul Coral al Comunității Culturii Israelite) (1794-1795; incendiată de legionari în 1940)
- S-a născut scriitorul și muzicianul Anton Pann (1796?-1854)
- 245 de ani de la nașterea clucerului și filantropului Gheorghe Boldescu (1775, Ploiești) și 170 de ani de la moartea sa (1845, Ploiești)
- 240 de ani de la nașterea lăutarului Barbu Lăutarul (1780-1858)
- 235 de ani de la nașterea lui Eufrosin Poteca (1785, sat Nușoara, Prahova-1858)
- 210 ani de la nașterea socialistului utopic Teodor Diamant (1810-1841, Câmpina)
- 200 de ani de la nașterea arhitectului Nicolae G. Socol (1820-1872, Ploiești)
- S-a născut Ion Codru Drăgușanu, pașoptist (1818-1884)
- Prima atestare documentară a Poliției Ploiești (1834)
- S-a înființat Parohia Romano-Catolică din Ploiești (1843)
- 180 de ani de la nașterea arhierului Calistrat (Orleanu Bărlădeanu) (1840, Ploiești – m.?)
- Moare Marin Stan, loçtitor notabil al Ploieștiului (1778-1855)
- Se înființează Primăria, ca autoritate locală, funcția de primar (la comune) și Prefectura (la județ) (1864)
- Începe să funcționeze Camera de Comerț Ploiești (1868)
- 180 de ani de la nașterea avocatului Radu Stăniș (1840-1897, Ploiești)
- 190 de ani de la moartea poetului Nicolae Văcărescu (1784-1825)
- 160 de ani de la nașterea sopranei Hariclee Darclee (1860-1939)
- 145 de ani de la moartea iluministului Petrache Poenaru (1799-1875)
- S-a înființat Direcția Generală a Arhivelor Statului București (azi, Arhivele Naționale ale României) (1862)
- Se naște pictorul Aurel Vintilescu (1868, Ploiești-1930)
- Se naște poetul Vasile Podeanu (1873, com. Podenii Noi, Prahova-1919)
- B.P. Hasdeu a început să publice monumentală sa operă lexicografică „Etymologicum Magnum Romaniae” (vol. 1-4, 1886-1898)
- 115 ani de când microbiologul Robert Koch primește Premiul Nobel pentru medicină pentru descoperirea bacilului tuberculozei (1905)
- 115 ani de la nașterea eseistului Vasile Lovinescu (1905-1984)
- 95 de ani de la moartea filantropului Karl Schuller (1854-1925, Ploiești)

- 100 de ani de la publicarea romanului „Ion” de Liviu Rebreanu, prima mare creație obiectivă din literatura română (1920)
- 90 de ani de la apariția volumului de versuri „Joc secund” de Ion Barbu și a romanului „Baltagul” de Mihail Sadoveanu (1930)
- 80 de ani de la debutul editorial în proză, al scriitorului Radu Tudoran, cu volumul de nuvele „Orașul cu fete sărace” (1940)
- S-au înființat premiile Academiei Române „Ion Luca Caragiale” (pentru dramaturgie) și „C. Dobrogeanu-Gherea” (pentru critică literară) (1949)
- 60 de ani de când Nichita Stănescu debutează cu placheta de versuri „Sensul iubirii”, iar Vasile Mănuceanu, cu volumul de proză „Palatul primăverii” (1960)
- A intrat în funcțiune Combinatul Petrochimic Brazi (1962)
- 50 de ani de la apariția romanului de analiză „Absenții” de Augustin Buzura (1970), a romanului „Păsările” de Alexandru Ivasiuc și a nuvelei „Moartea lui Ipu” de Titus Popovici (1970)
- 50 de ani de când au debutat în volum scriitorii Bujor Nedelcovici (romanul „Ultimii”, Teodor Păcă „Poezii”), Nicolae Breb Popescu („Capcana Herminei”, versuri) (1970)
- 40 de ani de la debutul editorial, în volum, (15 poeți) și Adrian Voica („Anotimp cu zăpadă, poezii) (1980)
- 25 de ani de la debutul în volum al poezilor Steluța Georgiana Albu, Rodica Kati Enache, Gelu-Nicolae Ionescu, Laura Ionescu, Gheorghe Marinică, Raluca-Lilina Pepene, Cătălin Țilimpea, Nicolae Petrescu-Redi (acesta, cu un volum de aforisme) (1995)

IANUARIE

- Ianuarie-februarie – S-au desfășurat luptele greviste ale muncitorilor ceferiști și petroliști (1933)
- Ianuarie – 180 de ani de la apariția revistei „*Dacia literară*” (ianuarie-iunie 1840, Iași)
- Ianuarie – 150 de ani de când puterile garante recunosc oficial și folosesc curentul termenul de „România” în relație cu statul român; fac excepție Marea Britanie și Imperiul Otoman (1870)
- Ianuarie – A avut loc prima gală a Premiilor Emmy, pentru producții tv., desfășurată la Los Angeles (SUA) (1949)
- 01.01 – România devine membră a Uniunii Europene (2007)
- 01.01 – Anglia se unește cu Scoția sub numele de Marea Britanie (1707)
- 01.01 – 140 de ani de la publicarea în „Convorbiri literare” a farsei „Conu Leonida față cu reacțiunea” de I. L. Caragiale (1880)
- 01.01 – Se naște poetul Teodor Păcă (1928, Ploiești - 1978, București)
- 02.01 – Se naște poetul Constantin Constantin-Stelian (1904, Câmpina – 1946)
- 02.01 – 110 ani de la nașterea scriitorului Mircea Streinul (1910) și 70 ani de la moartea sa (martie 1945)
- 02.01 – 100 de ani de la nașterea scriitorului Isaac Asimov (1920-1992)
- 02.01 – Se naște realizatorul de filme George Brătianu (n. 1938, com. Drajna de Jos, jud. Ph.)
- 02.01 – Se naște muzeografa Elena Maria Aftene (1939-1968, Ploiești)
- 02.02 – Se naște scriitorul Florin Oprea Sălceanu (1946)
- 03.01 – La Copenhaga apare cel mai vechi ziar din lume, „Berlingska Tidende” (749 d.Hr.)
- 03.01 – Se naște omul de cultură și publicistul prof. Nicolae Dumitrescu (1944)
- 04.01 – 310 ani de la nașterea compozitorului Giovanni Battista Pergolesi (1710-1736)
- 04.01 – În ziarul britanic „Bells Life” a apărut prima rubrică de șah din lume (1835)
- 04.01 – 60 de ani de la moartea scriitorului Albert Camus (1913-1960)
- 04.01 – 100 de ani de la înființarea Asociației Învățătorilor din județul Prahova (1920)
- 04.01 – 55 de ani de la moartea scriitorului Thomas Stearns Eliot (1888-1965)
- 04.01 – Se naște generalul Teodor Tăutu (1868-1937, Ploiești)
- 04.01 – 45 de ani de la moartea compozitorului și dirijorului Gherase Dendrino (1901-1975)
- 05.01 – 70 de ani de la nașterea istoricului religiilor și eseistului Ioan Petru Culianu (1950-1991)
- 05.01 – Se naște jurnalistul Florin Severus Frățilă (1968, Câmpina)
- 06.01 – 120 ani de la moartea pictorului Iosif Wallenstein (1831-1900, Ploiești)
- 06.01 – Are loc prima demonstrație a sistemului de telefonie a lui Samuel Morse (1838)
- 06.01 – Se naște caricaturistul ing. Cristian Mihăilescu (Ploiești, 1949)
- 07.01 – 305 de ani de la moartea scriitorului Francois de Salignac de la Mothe Fenelon (1651-1715)
- 07.01 – Se naște poetul Mihai Lupașcu (1906, com. Ulmu, jud. Brăila - 1998, Câmpina)
- 08.01 – 150 de ani de la nașterea omului politic Iuliu Maniu (1870-1953)
- 08.01 – 80 de ani de la moartea filologului Charles Drouhet (1879-1940)
- 08.01 – Se naște naturalista Margareta Moșneaga (25.12.1907/ 08.01.1908,

com. Petriș, Rep. Moldova - 1992, Ploiești)

- 08.01 – 85 de ani de la nașterea cântărețului Elvis Aron Presley (1935-1977)
- 09.01 – La Londra, are loc prima reprezentație modernă de circ (1768)
- 09.01 – Se naște filologul Constantin Șăineanu (1869, Ploiești - 1947)
- 09.01 – 130 de ani de la nașterea scriitorului Karel Čapek (1890-1938)
- 09.01 – 115 ani de la nașterea prozatoarei Henriette Yvonne Stahl (1900-1984)
- 09.01 – S-a inaugurat Teatrul de Operă și Balet din București (azi, Opera Română) (1954)
- 09.01 – 55 de ani de la nașterea prof. univ. dr. în politologie Cristian Părvulescu (1965, Ploiești)
- 10.01 – 545 de ani de la lupta de la Podul Înalt Vaslui dintre armata Moldovei, condusă de Ștefan cel Mare, și oastea otomană (1475)
- 10.01 – 100 de ani de la înființarea Ligii Națiunilor (Societatea Națiunilor) (Geneva, 1920)
- 10.01 – Se naște matematicianul Grigore C. Moisil (1906-1973)
- 10.01 – 65 de ani de la inaugurarea Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova (1955)
- 11.01 – Se naște prof. univ. dr. doc. arhitect Grigore I. Ionescu (29.12.1903 / 11.01.1904, com. Florești, jud. Prahova - 1992, București)
- 11.01 – S-a născut poetul Leonid Dimov (1926)
- 13.01 – Se naște dr. în medicină Gheorghe Meghea (1922), cu activitate la Azuga
- 13.01 – 75 de ani de la moartea cântărețului Zavaidoc (Marin Teodorescu) (1896-1945)
- 14.01 – 170 de ani de la nașterea scriitorului Pierre Loti (1850-1923)
- 14.01 – 120 de ani de la premiera operei „Tosca” de Giacomo Puccini (Roma, 1900)
- 14.01 – 100 de ani de la moartea scriitorului Vladimir Maiakovski (1920)
- 14.01 – Se naște dr. în istorie militară Mihail E. I. Ionescu (1948, Ploiești)
- 14.01 – Se naște poetul Gore Maior (Ilie Grigore) (1976, Ciorani – Prahova)
- 15.01 – Ziua Culturii Române
- 15.01 – Se naște avocatul și politicianul Constantin T. Grigorescu (1824-1903, Ploiești)
- 15.01 – 170 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu (1850-1889)
- 15.01 – Se naște pianista Sofia Baboianu (Ploiești, 1858 – m.?)
- 15.01 – Se naște militantul socialist Ștefan Gheorghiu (1879, Ploiești - 1914)
- 15.01 – Se naște poeta și psiholog-logoped Diana Maria Petroșanu (1972, Ploiești)
- 15.01 – A luat naștere proiectul online colaborativ Wikipedia (2001)
- 17.01 – 420 de ani de la nașterea scriitorului Pedro Calderon de la Barca (1600-1681)
- 17.01 – 200 de ani de la nașterea scriitoarei Anne Bronte (1820-1849)
- 17.01 – S-a născut arhitectul Ion Socolescu (Ploiești, 1859)
- 17/29.01 – 160 de ani de la nașterea scriitorului Anton Pavlovici Cehov (1860-1904)
- 17.01 – 140 de ani de la nașterea regizorului de film Mack Sennet (1880) și 55 de ani de la moartea sa (05.11.1960)
- 17.01 – 70 de ani de la nașterea ziaristei prof. Constanța Munteanu (Ploiești)
- 17.01 – Moare inginerul Anghel Saligny (1925)
- 18.01 – Se naște ziaristul Ion Voicu (n. 1939)
- 18.01 – Se naște actrița Carmen Tănase (1961, Ploiești)
- 19.01 – Centenarul nașterii pictorului Gheorghe Al. Pădure (1915, Vălenii de Munte - m.?)
- 19.01 – Se naște actorul Ion Angelescu-Moreni (1923-1982), care a jucat pe scena teatrului ploieștean
- 19.01 – 65 de ani de la nașterea lector univ. și muzicologului Sanda Valentina Hărlav-Maistorovici (n. 1955)
- 20.01 – 120 de ani de la moartea scriitorului John Ruskin (1819-1900)
- 20.01 – Se naște pictorul Ștefan Popescu (1872-1948)
- 20.01 – 140 de ani de la apariția revistei „Literaturul” (1880-1919, în mai multe serii, București)
- 20.01 – 100 de ani de la nașterea cineastului Federico Fellini (1920-1993)
- 20.01 – Se naște publicistul Victor Ștefan Adam (1944, Ploiești)
- 21.01 – Se naște scriitorul Constantin I. A. Nottara (1872, com. Ariceștii Rahtivani, jud. Prahova)
- 21.01 – 135 de ani de la nașterea geografului George Vâlsan (1885) și 85 de ani de la moartea sa (06.08.1935)
- 22-24.01/03-05.02 – S-a format primul guvern unitar al României și s-a deschis primul parlament al țării (1862)
- 22.01 – Se naște poetul Mihai Negulescu (1936, com. Fântânele, jud. Prahova)
- 22.01 – Se înființează Institutul de Geriatrie București, la cererea Anei Aslan (1952)
- 22.01 – Se naște prozatoarea ec. Livia Dimulescu (1964, Urlați)
- 23.01 – Începe mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu (1821)

- 23.01 – Se naște colonelul și istoricul militar Constantin I. Chiper (1936)
- 23.01 – Se naște scriitoarea Elisabeth Păunescu (1937, Ploiești)
- 23.01 – 75 de ani de la nașterea poetei Ileana Mălăncioiu (1940)
- 24.01 – Ziua Unirii Principatelor Române, Moldova și Țara Românească (1859)
- 24.01 – Se naște generalul Grigore Cantilli (1839, Valea Călugărească, Prahova-1906)
- 24.01 – 115 ani de la nașterea actorului Grigore Vasiliu-Birlic (1905) și 50 de ani de la moartea sa (1970)
- 24.01 – Se naște dirijorul și compozitorul George C. Petrescu (1907, Ploiești) și 30 de ani de la moartea sa (16.08.1985, Ploiești)
- 24.01 – 100 de ani de la moartea pictorului și sculptorului Amedeo Modigliani (1884-1920)
- 24.01 – Se naște clarinetistul și compozitorul Zefir-Georgian Brezeanu (1976)
- 25.01 – Se desfășoară primele Jocuri Olimpice de Iarnă (1924, Chamonix, Franța)
- 26.01 – 165 de ani de la moartea scriitorului Gerard de Nerval (1808-1855)
- 26.01 – Se naște dr. docent în științe tehnice, prof. univ. Dumitru Rașeev (1914-2007)
- 26.01 – 95 de ani de la nașterea criticului literar Nicolae Balotă (1925-2014)
- 26.01 – Se naște poeta Virginia Breslașu (1929, Sângeru, Prahova – 2007)
- 26.01 – Se naște profesoara de istorie Emilia Virginia Luchian (1951)
- 27.01 – Ziua Internațională dr. Comemorare a Victimelor Holocaustului (declarată de ONU)
- 27.01 – 245 de ani de la nașterea filosofului F. W. J. von Schelling (1775-1854)
- 27.01 – Se naște generalul Alexandru Candiano-Popescu (1841-1901)
- 27.01 – 160 de ani de la moartea matematicianului maghiar din Transilvania Bolyai János (1802-1860)
- 27.01 – Se naște actorul Florin Piersic (1936)
- 27.01 – Se naște pictorița și sculptorița Rodica Tănăsescu Vanni (1942, sat Mehedința, Prahova)
- 27.01 – 75 de ani de la eliberarea lagărului de concentrare nazist de la Auschwitz (1945)
- 27.01 – Se naște Norica Nicolai, juristă, europarlamentar (1958, Sinaia)
- 28.01 / 08.02 – 295 de ani de la moartea țarului Rusiei Petru cel Mare (1672-1725)
- 28.01 – 180 de ani de la nașterea profesorului Ioan I. Romanescu (1840, Cracova - 1899?, Ploiești)
- 28.01 – 140 de ani de la nașterea pictorului Camil Ressu (1880-1962)
- 28.01 – 130 de ani de la nașterea scriitoarei franceze de origine română, Martha Bibescu (1890-1973)
- 29.01 / 10.02 – 130 de ani de la nașterea scriitorului Boris Pasternak (1890) și 55 de ani de la moartea sa (30.05.1965)
- 29.01 – Se naște compozitorul Marțian Negrea (1893-1973)
- 29.01 – 125 de ani de la nașterea prozatorului Paul Constantinescu (1895-1981)
- 30.01 – Se naște scriitorul Ion Luca Caragiale (1852-1912) sau pe 01.02 (conform criticului și istoricului literar Ieronim Tătaru)
- 30.01 – Se naște pictorul Ioan N. Comănescu (1891, Ploiești - 1948)

CUPRINS

Editorial, *Gelu Nicolae Ionescu - cop.2* * Eminescu 170 (I), *Eugen Simion* - p.1 * *Viața dată la maximum, Alex Ștefănescu* - p.2 * Mihai Eminescu, Titu Maiorescu, Ion Mincu (Contemporanitate, 1851-1889), *Constantin Ilie* - p.3 * Galeria marilor epigramaști: Ion Grigore C. Tudorache - p.6-7 * Răsfoiri și comentarii, *Constantin Tudorache* - p.7-8 * Geopolitica și geostrategia, *Ion Șt. Baicu* - p. 8 * Să nu uităm odiseea Transilvaniei! și Istoricul tratat de pace din 1920 de la Traianon!, *Ion Șt. Baicu* - p.9 * Doctrina și curente politice, *Ion Șt. Baicu* - p.10 * Generalul Gamelin și Prahova - *Constantin Dobrescu* - p. 11 * Violetta C. Popescu-Cotești o artistă pe nedrept uitată, *C. Dobrescu* - p. 12 * Contribuția ploieștenilor la dezgroparea cetăților dacice din Munții Sebeșului, *Constantin Dobrescu* - p. 12-13 * Corespondența poetului Grigore Arbore cu Basarab Nicolescu, *Traian D. Lazăr* - p.13-14 * Oameni și instituții ploieștene, *Traian D. Lazăr* - p. 14-15 * Concursul Național de Poezie „Iulia Hasdeu”, p.16-19 * Pagini dintr-o istorie a șahului prahovean (4), *Constantin Marin* - p. 20 * Folclor și muzică populară de consum.Repere, *Marian Lupașcu* - p. 21 * Pilot Elena Bulgaru - prima femeie instructor și pilot pe elicoptere din România, *Marian Lupașcu*, p. 22 * Evenimente culturale - p.23-24

Daniel Ioniță, lansarea volumului „Testament, 400 de ani de poezie românească? Years of romanian poetry”

de Elena Trifan

Marți, 26 noiembrie 2019, Muzeul Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus” din Ploiești a fost gazda unui eveniment cultural de înalt nivel artistic: lansarea volumului bilingv româno-englez „Testament, 400 de ani de poezie românească/ 400 Years of romanian poetry”, autor Daniel Ioniță, colaboratori: Daniel Reynaud, Adrian Paul, Eva Foster.

Activitatea a fost moderată de scriitorul Gelu Nicolae Ionescu.

Invitați speciali au fost Alex Ștefănescu, Manuela Hărăbor, Diana Uță, Nicu Alifantis, Ana Munteanu.

Cartea a fost prezentată de către criticul literar Alex Ștefănescu, Florin Sicoie, directorul Muzeului Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus,” scriitor și traducător, Nicu Alifantis, Ana Munteanu.

Criticul literar Alex Ștefănescu, prefațatorul cărții, a apreciat, în mod deosebit, pasiunea, competența, seriozitatea, cultura, vocația comunicării, entuziasmul autorului.

Cuvinte elogioase a avut și la adresa volumului, care „este o colecție de mostre de poezie românească bună, o lecție de bun-gust, o sărbătoare a poeziei românești” și „cuprinde tot ce este mai bun în poezia românească în ultimii 400 de ani”.

În aprecierea lui Florin Sicoie volumul lansat este „o carte-tezaur, o colecție de poezie bună, nu de poeți, un monument” care a necesitat un efort uriaș.

Nicu Alifantis a apreciat talentul de traducător al autorului care prin intermediul acestei cărți a făcut un serviciu uriaș poeziei române pe care a purtat-o peste mări și țări.

Daniel Reynaud, vorbind despre propria contribuție în realizarea acestui volum, l-a considerat „o formă de acces la ceea ce este unic românesc, un dar al românilor pentru anglofoni cărora le-a amintit că există și alte voci”.

Volumul a fost premiat la Târgul de carte „Gaudeamus”, 2019.

Daniel Ioniță a vorbit despre originile lui prahovene și le-a mulțumit celor implicați în realizarea acestui monumental volum.

Din carte au citit texte în limba română Manuela Hărăbor, Diana Uță, Nelu Stan.

Autorul a citit versuri în limba engleză.

Prezentarea cărții a alternat cu momente muzicale, susținute de Nicu Alifantis, Daniel Reynaud și cu cele 2 scenete interpretate de Andreia Nițoiu și bunicul ei.

Membrii Cenaclului „Atitudini” și epigramistul Constantin Tudorache au citit/recitat din propriile creații.

Festivitatea s-a încheiat cu o sesiune de autografe.

SLĂNIC PRAHOVA, ORAȘUL AURULUI ALB

Printre darurile cu care Dumnezeu i-a binecuvântat pe români se află și sarea, element indispensabil vieții omenești, de care multe popoare duc lipsă.

La noi s-a născut involuntar, acolo în străfunduri, singura noastră datorie fiind doar aceea de a-l descoperi și valorifica, ceea ce s-a și întâmplat în multe localități printre care se află și Slănic din județul Prahova.

Când eram elevă în școala generală profesoara de geografie ne spunea că avem atâta sare, încât numai cu cea de la Slănic Prahova am putea alimenta 5 ani toată populația globului.

Am fost în Slănic pentru prima dată prin anii 70 și am avut ocazia să îl cunosc mai bine recent, în timpul unei cure balneare făcute aici.

Este situat la aproximativ 50 km. de Ploiești, pe Valea râului Slănic, într-o depresiune înconjurată de dealuri cu aspect plăcut prin formă și vegetația foarte bogată care le acoperă: pajiști, arbuști, păduri de foioase, brazi.

O cunoaștere a lui este ușor de realizat și datorită dimensiunilor nu prea mari, dar îndeosebi datorită

fondului documentar foarte bogat, de care turiștii pot beneficia gratis: panouri și planșe expuse în centru și la obiectivele turistice, fotografiile în baza de tratament a hotelului Slănic și la restaurantul Grota Miresei. La jumătatea lunii iunie am găsit orașul înconjurat și acoperit de o mare de verdeță, flori multicolore și foarte mult fân care în această vară ploioasă a crescut năvalnic și nestingherit pe dealuri, în curțile oamenilor, pe lângă garduri și pe șanțuri. Dimineața așteptam cu nerăbdare ca florile de cicoare să își deschidă corola în lumina soarelui.

Păreau mici picături de cer albastru izvorâte din pământ, demne și fragile într-o lume a vegetalului pe care se luptau parcă să o domine și să o însenineze.

Terenul nu este prielnic culturilor de legume, pe care le poți vedea cu greu prin câte-o grădină și care ar putea să fie victima mistreților care de câțiva ani dau târcoale localității. În schimb, în curțile oamenilor cresc din abundență pomi fructiferi: meri, nuci, pruni, corcoduși, duzi, alături de brazi cultivați de mâna omului.

Urmare de pe coperta 3

Totul era înfrumusețat și înviorat de mulțimea florilor de trandafir, crini maroniu-roșcat, mâna Maicii Domnului.

Sub raport edilitar, Slănicul oscilează între aspectul de sat și cel de oraș. Un turist venit dintr-un mare oraș poate avea impresia că se află într-un sat, ci nu într-un oraș. Casele sunt vechi, foarte vechi, dar și noi și foarte noi. Multe din casele vechi sunt abandonate și gata să se dărâme și cred că sunt păstrate în picioare numai pentru că au valoare de patrimoniu. Cele vechi sunt văruite, au prispă cu stâlpi de lemn, sunt acoperite cu șindrilă. Atât casele vechi, cât și cele noi au deasupra intrării principale un foișor. Ne-a reținut atenția, în mod deosebit, o casă de pe strada 23 August care în partea superioară are aplicată o structură sculptată în lemn.

O parte din străzi sunt asfaltate, dar cele mai multe străzi și alei sunt pietruite sau prost pietruite. Pe cele în pantă pietrișul este luat de viiturile ploilor. Unele din ele au nume reprezentative: Caragioni, Dumbravei, Frunzei, Bisericii, Baia Baciului, Dorobanți, altele par înțepenite într-o epocă apusă: 23 August, Muncii, Progresului.

O plimbare prin localitate te ajută să cunoști principalele monumente de artă și instituțiile acesteia.

Pe strada Calea Ploiești se află o capelă, în apropierea ei, Biserica „Nașterea Maicii Domnului”, construită pe un teren în pantă de unde poți avea priveliștea orașului și, în mod deosebit, a versantului opus dominat de imaginea Muntelui Verde. După cum ne spune domnul profesor Cornel Iliant, episcopul bisericii, aceasta a fost construită după anii 1950-1960 pe locul unei biserici mai vechi, demolate în urma unui cutremur și a fost resfințită la data de 15 iunie 2014.

Curtea bisericii, în care elemente religioase: clopotnița, ușile unei biserici mai vechi, machetele bisericii, crucile din cimitir coexistă cu elemente vegetale: o alee de brazi, mulțimea florilor multicolore de pe morminte, creează o atmosferă în care te poți cufunda într-o liniște de-a dreptul sacră, profundă și mângâietoare.

Pictura bisericii este nouă și luminoasă, catapeteasma este din lemn de stejar, poleit cu aur. Deasupra ușilor împărătești este pictată mahrama lui Iisus. La oficierea slujbelor religioase participă și copii îmbrăcați în costume preoțești dintre care unii chiar au devenit preoți. În curtea bisericii din inițiativa și sub coordonarea preotului paroh Bolovan Romeo Florin a fost înființat un Așezământ Socio-Cultural în care își desfășoară activitatea un Club de aikido, o formație de dansuri și Grupul folcloric „Izvorășul vesel”, participanți la diferite activități culturale în localitate și în afara acesteia.

Continuându-ți drumul prin localitate, poți poposi în curtea unui restaurant de la intersecția străzilor Calea Ploiești și Caragioni, unde privirea îți este încântată de lacul cu nuferi și o moară de apă.

În centrul orașului îți reține atenția un monument dedicat eroilor căzuți în timpul Primul Război Mondial. Nu poți să nu admiri dârzenia cu care tânărul soldat pleacă

la atac și puritatea și bucuria victoriei pe care o degajă fata cu drapelul într-o mână și o cunună de lauri în cealaltă.

Pe strada Alexandru Odobescu se află Primăria orașului, o clădire nouă, care păstrează elemente de arhitectură tradițională. Pe partea dreaptă a străzii Progresului, paralel cu apa Slănicului, poți întâlni o troiță din lemn care îl înfățișează pe Iisus răstignit, la baza căreia se află un rond cu flori bine întreținut; Liceul Teoretic „Șerban Vodă”, iar pe partea stângă statuia spătarului Mihail Cantacuzino, exemplu de patriotism, cultură, inițiativă și generozitate, după cum se menționează pe soclul acesteia: „ctitor de arhitectură românească. Deschide prima ocnă medievală de sare la Slănic Prahova, în anul 1685, iar veniturile le-a donat Spitalului și Școlii Colțea din București”.

Și dacă ești obosit și afectat de căldura verii, poți face un popas în parcul orașului, aflat pe malul apei Slănic. Vis-a-vis de parc în curtea unei instituții se află statuia maiorului Niță Nedelcovici, primarul orașului între anii 1904-1911.

Dar cine zice Slănic Prahova, zice monumente ale naturii, sare și cură de tratament balnear. Monumente ale naturii precum Muntele de Sare și Grota Miresei mai pot fi văzute numai în fotografii, deoarece s-au prăbușit.

Despre Grota Miresei o legendă spune că fiica unui baci a fost căsătorită în ciuda voinței ei cu un băiat. Din această cauză mireasă fiind, s-a aruncat în grota care îi poartă numele. Muntele de Sare, o minunăție a naturii, pe care am văzut-o cu foarte mult timp în urmă, mi-a lăsat în amintire doar imaginea unui conglomerat de țurțuri răsturnați, dar beneficiază de o descriere foarte reușită din partea specialiștilor: „Mii de lame ascuțite, îndreptate spre cer, puzderie de flori aidoma căpățânilor de conopidă, pereți abrupti, învăluiți cu ciudate arabescuri și dantelării fanteziste, operă a ploilor și zăpezilor, care neîntrerupt au dăltuit și modelat muntele dezgolit, lacul cu înfățișarea sa tainică, te duc într-o lume de basm...” (Ileana Crăciun/Emilia Iancu, Muzeul Sării, O poveste despre... sare, Editura Bioedit, Ploiești, 2009, pag. 7).

O mare atracție atât pentru locuitorii orașului, cât și pentru cei veniți aici o constituie Muntele Verde situat în afara localității, după ce se iese din cartierul Groșani. Muntele își schimbă culoarea în funcție de fenomenele atmosferice. Când este soare culoarea lui este verzuie, iar când plouă devine verde închis.

L-am privit zilnic, fie de pe stradă, fie de pe marginea apei, fie de la balconul hotelului, dar cea mai mare bucurie am trăit-o în ziua când împreună cu o familie de bucureșteni am mers să îl privim de aproape. Am trăit momentul ca pe o mare sărbătoare, ca pe o participare la un ritual religios.

